است حالت جمله در کف عاریت
گر بماند از تو باشد زاریت

معنای بیت بودر که سنک الکده اولان جمله مالک عاریه در که سندن
استرداد ایدرلر و یانکه قالماز اگر اول حال سندن صکره قالورسه نالان
و گریان اولمغه سبب اولور پس خلافت حقله اول حالی محلنه تسلیم ایله و ضروری
الکدن چیقمدن اختیار کله انفاق ایت قال الله تعالی وانفقوا مما جعلکم
مستخلفین فیه یعنی سزده اولان مال اصالة سزک دکلدر بلکه سز
وکیل و خلیفه سز که طرف حقدن بطریق العاریة والامانة متصرفسز بو
جهتدن حقک مالنی راه حقه امر حقله انفاق ایدیکوز اشته بو معنادندر
که عارف بو حال حقکدر پس بکا انک زکاتنی ویرمک لازم کلمز دیه مز
زیرا حق زکاتله امر ایتمشدر بو معنادن خلافة زکوة ویرر فاعرفه

عاریت را باز می باید سپرد
هیچ کس دیدی که زر با خود ببرد

معنای بیت بودر که عاریتی کیر یعنی صاحبنه طپشرمق و تسلیم ایلمک
کرکدر یعنی معیر اولان کمسه عاقبت عاریتی مستعیر الندن استرداد ایتملودر
انکچون عرب تعاورنا العواری دیدی یعنی ایدی ناسده اولان جمله امورک
جمله سی کرک اموال و کرک مناصب عواریدر که نوبت بنوبت تعاور
و تداول اولنور و بر کمسه باقی قالماز و هیچ کمسه یی کوردکمی که حالی کندی
ایله بله قبره کوتردی یعنی کوردک پس حالک استصحاب اولندیغی اولمیجق
عاریه اولان نسنه یی بنمدر دیمک کذب کبیدر و موجود مصروف قلمامق
خطادر و دنیایه تعلق ایتمک غرور و غفلتدر

حاصل از دنیا چه باشد ای جوان
نه کنیزی کز پسی و یک پاره نان

معنای بیت — بود در که ای مؤمن از این دنیا دون و متاع دنیا الخ
نه حاصل او لور یعنی غایتده حاصل نه اولور طلقه زار شون بیاض
پنبه بزی اولور که کفنلر و بیر پارچه بیز اولور که قبر در یعنی باسمک
و یاتمق کفن و قبر اولوب ماعدا سی اکلدن چیقر و غیر بیرک تصرفنه داخل
اولور پس بو معنی حاصل کره راسخ اولوب اکا کوره تدارک ده اول
قال الله عز و جل ولا تنس نصیبک من الدنیا بعضلر اصل تفسیر
دیمشلر در که نصیبک سنی اوکندر یجقه قارون که بو قدر خزانه
مالک اولدی سن دنیادن نصیبی بر کفن و الیعنی بلمدی و آخر خسفله
جزا سن بولدی

هر چه دادی در ره حق آن تست
و انچه ماند آن بلای جان تست

معنای بیت — بود در که هر نسنه که حق یولنده ایچون رضای حق ایچون ویرمک
اول سنکدر یعنی آخرتده انکله منتفع اولورسن و آول نسنه که سنه قالمشدر
مالدر یا اول سنکه بلای جاندر زیرا که سنه اولورسن و انفاقات حق
و فرض نفقه لرک و سبیل شیطاندر اولسه اولور حتی مال حرامی بر خیریه مصرف ایدرسه زیرا
صاحب المال یوزدن کسب ایدکی و یرده یه مصرف ایدلدی ایچون انفاق ایتمدی
دیو جمله سندن مسئول اولور فافهم

هر که با اندک رزق راضی شود
حاجت او را خالق قاضی شود

معنای بیت — بود در که هر کمسه که حق تعالی دن آزه راضی اولسه خدا
انکک حاجتی قضا و حکم ایدر بکی و لکن خطا بیله وجوده کلسه تدارکی اولسه و رزقی
انکک اولیه و آزی حوقی اولسه و یا خود اهل رضا اولان کمسه لرک جمیع
حاجاتی مقضیه و مستجاب اردوه اولسه بوندن اهل قناعت و رضا نک نفسی
موثر اولمغه رمز وار در زیرا قسمته رضا حقک رضاسیدر و القناعة اولان
من کان لله کان الله له و القناعة هو حصول مساعدة الآلهیة دن خالی
دکلدر

شادی دنیا سراسر غم بود
سور او را در عقب ماتم بود

معنای بیت — بود در که سرور دنیا اولدیغی آخرده دک غم و غصه اولور
یعنی انکک سروری چکلن غمه و یکمز کوبا که سرتاپا غم و الم در و دنیا نک
او کونا عقبنده و صوکنده یاس و فاجع اولور چنانکه آخرنده موت اولدیغی
کبی پس دنیا نک اولی آخری و آخری اولی موتدر و آور تاده واقع اولان
احوال عارضه یه اعتبار یوقدر زیرا قرق سنه ده واقع اولان سروری
جمیع انکک برسنه سرور اولمز ایچون معدوم حکمنده اولور

امر لا تفرح ز قرآن کوش دار
جای شادی نیست دنیا هوش دار

امر لا تفرح مناسب اولان منهی لا تفرح دیمکدر ایدکه و تکبر امور نهیده و ذمی
امر ایله مؤاخذه تکلیف فرمانده و وزر و ابیه و ذلک می که خلق امر و تحقیقه
نهی در که لات بیعوا و دیمکدر کذا نهیه لا تفرح امر تفرح دیمکدر که
بعض علما عندنده نهی طلب ترک مقدر بو حیثیله نهیک مؤداسی امر اولور
و جمیع مواد امر و نهی بو پهلوبه اوزره در و جائز در که امر دن مراد مطلق
خطاب اولیه لا تفرح قارون فعلنا بدر که حضرت موسی علیه السلام عم زاده سی
ایدی یکه مفاتیح خزائنی التمکن بعض بویکی اولور دی حالبوکه قارون
له قومه لا تفرح ان الله لا یحب الفرحین قوم قارونه دیدی مراد بنی اسرائیل
مؤمنلری ایدی فرحنا لا نهیه حاجت یوقدر بیانه اشتراک صدور دکشر بالذات بنیه
و نهیه ایله امور یعنی قارونه بطریق النصیحه دیدیلر که با قارون بو قدر
خزائنه مالک اولدم دیو مال دنیا ایله فرحناک اولمه بلکه بو فرحی ترک ایله
زیرا الله تعالی فرحناک دنیا ایله فرحناک اولانلری سوء عاقبتدن منع ایدیکه دنیا
عند الله مبغوضه و اکثر اهلی بتحت آتیه یه حائز اولدقلری ایچون
و نیا نمه ثواب آخرته مطلوب اولدیغی حالده

معنای بیت

بو در که امر لیسر فرمانده بعض آیات قرآنیه دن لا تفرح ان الله لا یحب الفرحین
آیتنده اولان خطاب خواص طوبت واردر اجتماع ایله وزر فرحناک دنیا ایله
مسرور و اکثر مغرور اولمقی خوفیدر دنیا جای سرور دکلدر خلق با شنه
جمع ایله بلکه دار الغموم و الاحزاندر پس عیش و عشرتله دار السرور
اولان آخرتی تاخیر ایله دنیاده حزن اوزره اول که حزن مقامات
عالیه دندر که خواص بشرک مقامیدر

شاد مباش از نداری و دوست حق
این سخن دارم ز استاذان سبق

معنای بیت

بو در که حق تعالی دنیاده شادلنکله وزخارفیله فرحناک اولانلری
دوست طوتمز زیرا دنیا مبغوض حضرتدر و مبغوضه محبت ایله وفی مبغوضدر
بو سوزکه مضمونی بن ایشیتدکدن درس طوتم جمعه خطیب شاهس
اولان عالمدر و عارف بالله بو وجهله تعلیم و افاده ایلمشدر در پس کما علمک
نفیجه عامل اولق کرکدر

کر فرح دادی ز فضل حق رواست
لیک از دنیا فرح کردن خطاست

معنای بیت

بو در که اکر خطاب فضلدن فرح طوتمق راوی لاقدر
زیرا فضل و رحمت آتیه یه فرحناک اولق اوزره مامور سن دیکم آیت
مذکوره دن مستفاد اولدی و لکن دنیادن فرح ایلمک خطادر زیرا لا تفرح دن
مراد اتیه یکه اوزره مقامیدر

تا شود عمرت زیادت در جهان
رو نکی یکدم مکن نکویی در نهان

معنای بیت

بو در که تا که ساکنان دنیاده عمرلری زیاده و برکتلی

بولهوسی بود که زلوجه ایاوک ایله ایله کاری مقصود خفیه صاحبه و اعمال
صالحه در ریا دون احتراز ایلیان که بو مقوله عمل اجلی تاخیر و عسر و رزقی زیاده
ایدر مراد ایاوکاک و صاحبه کاک زیاده شرف بیلدر که شویله که اگر
عسر افزون اولق لازم کلسه صاحبه و صاحبه رجحان ایده افزون اولوردی
و جائز در که زیاده کاک برکتی حیله اولسه و مختصر که انفاسه نفاوت
اولق حیله اولسه زیرا عسر نه لطیفه انفاسدر و انفاس سریعه
ایله عسر اکثر و ربطه ایله افزون اولور و الله اعلم بالحال والمآل
و مابنجه القلم الماضی من الزیاده والانقاص فی الآجال فافهم

تا نکاهد آب رویه روزگار

معصیت کم کن بعالم زینهار

معنای — بودر که نازمان سکانه آب و روی و حرمتی نقصان
و یا خالق الاکاکن معصیتی اولان زکاسنی ذلیل اتمیه و یا یانه زمانه
یانده خوار اولمیه سن صانعک معصیتی آز شیئه عالمده تحقیق بیلمیه و جاهله
حقه نه آزو نه حوق عاصی اولمه زیرا عصیان که قصیه سکی ده انجکاره
سب بعد رحمانه رساعه قریب دور اولان ایسه خاکسار اولور فافهم

بول، بر پاچم فقیری آورد

آنده بسیار سپیری آورد

معنای — بودر که آیاق اوزره بول ایلک و یا خود عریان

اولدیغی حالده بتول ایتمکله اهم غیریق کتورر محق بولمه کرکه خاندورات
و یا غیری ضایع او لمقله تجا بتول ایده پس مواضع ضروراتده مستثنادر
خصوصا که اکثر بلاده و اهالیسنده بو وضعه میسر اولمیوب و فوق عجز و
عقله انسانه پیرلک و هرم کتورر زیرا بیشه درکه هموم قوتی
نفسانیه ی تضعیف خلوبات تاریخی سبب اولور و دیشلر در
که محله شحم بریرده منعقد اولماز زیرا لحم و خون انسانه غواب
ایدر و ایدر بتوبوز دن لحم و شحم منعقد اولماز یعنی بیساج و صقل
حق شیئه مشتغل اولور فافهم

شب در آینه نظر کردن خطاست

روز اگر بینی تو روی خود رواست

خانه کر تنها و تاریک بود

موسی باید که نزدیک بود

تا فزاید قدر و جاهت را خدا

روز شب می باش و اشهم در دعا

کم زن اندر پیش شانه مشترک

آنکه خاص آن تو باشد خوشترک

بزرگواری و وفاداری کن چنین

زانکه آب روی افزاید ازین

معنای بیت — بود آن که بپوشاند و وفادار لوح اختیار را بدید تیز مشرب و عذار اولئک شوال سبیدنکه بود یکی صفت آب روی افزودن اولوز یکی کاد الحلیم یکون بتاء و ذال معجمه یعنی حلیم و خلق بود کن چکوب محل آنجناب انباء مهلکند روه خاصی بود بدر که عهده طور مقدر کرک حق و کرک خاقانه خالد اله کی بوخون بعهد هم خانم

هر که او با خلق بخشاید همی

بی شک آب رویش افزاید همی

معنای بیت — بود آن که هر که که خلقه مرحمت ایدر و شک آنکه آب روند افزودن اولوز یعنی خلقه اسرکنک و مرحمتنه معامله خلق حرمت آرتور دیکچون در اسر که کنه نک اسن و اکبر اولانه پدر و برآبری کبر اور و اصغری اولانه برادر بینه بیلی یعنی بو جمله پدر و اخوان و اولاده اولان معامله ایله که لطف و مرحمت و شفقتله در تاکه بو صفت رحمانیه ایله مجوب القلوب اولاسن و حرمتک افزون اولوب قدر و جاه بولاسن خانم

چون بکار خویش حاضر بوده

آب روی خویش را افزوده

معنای بیت — بود آن که چونکه کنه کارکده حاضر اولمش سن آب روی و حرمتکی آرتورمش سن یعنی اکرایشنی غیره اعتماد ایدوب پاریشن حاضر سن بلکه بالفعل حاضر اولوب سن ضعف حالنده قورقولوب سن زیرا بلکه ایش سنک بد بیر که موافق ایشن طوتمیوب سنی بجبل ایلیه و آب روینک دوکیله خصوصا که کار خطیر می شخص و جسیمه تفویض ایلمک محل خطر در دیکن ترکده مثلدر که تورده سوزل ایدر آی کنک بچون خالندر دیمش اولدن بی ایشی غیره اصمر لمام دیو جواب ویرمشدر

هر که حاضر نیست نبود کار خویش

ریزد آب روی از رخسار خویش

معنای بیت — بود آن که هر که که کنه کارنده حاضر و کلوب اشنا غیره اصمر لرایلک آب روی رخسارینک دوکیلور و حرمتی خالی از وسوسه شک اضطراب کیه قویوب خالور خانم

هر کرا با خلق بخشایش بود

آب روی او در افزایش بود

معنای بیت — بود آن که هر کس که ایلک خلقه مرحمتی اولسه ایلک حرمتی ارتمقده اولور زیرا رحمت و حرمت بر بری ایلک مقلوب بدر پس شوال ویرمکه صفت رحمت اولسه آنکله مصاحبی حرمت و عزت بولور و رحمتک نتیجه سی معاونت و امداد و انتقام و انصاف در پس عالیه و بدنیله اولانه شامل در

دوستی یابی هنر عین حیات

ور نداری دوستان او را هم رواست

معنای بیت — بود در که ای هنره دوستی واجب ایتمک خطادان غیری دکلدر بلکه عین واقعی خطادر زیرا محبت یا علی او زره با صفتنده ظاهر اولانه کرکدر تاکه ظاهر و باطنده آندن مستفید اولاسه و علاقه والفتدن خالی قالمیه بولسه و عکسی صحیح و حاصل هوا اولیه و اکراو معقوله هنر سزی دوشمان طوتمز و عداوت ایتمز سه دخی جایز و سزادر یعنی نه دوست و نه خود دوشمان اول زیرا ای هنر او ملق عداوتدن آفتدن ایتمز بلکه او مقوله ناقصلقی خصوصنده خالی الذهن اولق لازمدر که نفس الامرلا یضر و لا ینفع قبیلندندر

تا بماند رازت از دوشمنان نهان

سر خود با دوستان مگذار بر زبان

معنای بیت — بود در که نا سکه رازکدن دوشمانلرینه نهان قالمه یعنی دوشمانلرینه مستور اولمقلیکن اولتوری کندی سرینی دوستلره آشکارا سویلیه یعنی هیچ کیسه یه افشا ایتمه زیرا ای بیشمار در که کلا سر جاور الاشانین شایع یعنی ایکی اللی کیسه یه چیقان سر درون اجباً خلوتدن کیرسه دخی آخر دوشمانلرآغزنه دوشر او جهتلی قابل اولمازکیسی آنی درون دلده حفظ ایده و هیچ بر فرده آچمامق کرکدر والا بر دخی قیامتر

ای برادر پرده عردم مدر

تا ندرد پرده ات شخص دگر

معنای بیت — بود در که ای برادرم و آخوت فرزندم و برادر که تجویز خلقک پرده سنی یرتمه یعنی کز لوالان عیوبنی کشف ایتمه رغبتی پرده ایده و پرده سوزلکی کشف ایدر که بلکه خلقک ستار یتی صفتیله عمل ایده و خالقک غفاریتی صفتیله متخلق اول تاکه بر غیری کمسه کشف پرده کی یرتمیه زیرا اندوکوکه کوره بولورسن خیر او شرا

هر کرا قدری بناشد در جهان

زنده مشمارش که هست از مردگان

معنای بیت — بود در که هر کمسه نک که بد خوی و بد زبانلیق اولریله قدر و اعتبار اولمیه سن آنی زنده صایمه زیرا او بیله کسه مرده در دیمکدر یعنی بیت حکمنده در آخر اصل خوار و حقیر اولان کمسه نک حیاتی دنیویه سی محاسبه کبیر و حقارتله سبب اخلاقدر دیه در

از قناعت هر کرا نبود نشان

کی تواند کرد سازش حال جهان

معنای بیت — بود در که هر کمسه که اندک بچوق قناعت عدیم النشان اولمیه و موجود اولان مرتبه دن زیاده سنی طلب ایلیه بچوق آنی حال دنیا

تو اگر وغنی ابد و زر یعنی اهل حرص بسوزان طاعام طوبر حرز و هر نه قدر چوق
بول طوبدم و نیز بلکه قبر ده طوبر اق طوبور رکه استخوان و دیده شاه
اینجنه طولار پس نعیمات فزیده آخرته طاآلیقوموکر کدر

واثما چی باش از حق ترسکار
باش نیز از رحمتش امیدوار

ترس خلقه تعریف معنا سنه مصدر دی قرب یاکه فوز محذر کار کافه مجمع ایدوات
مبالغه در کدخل حاصل واو بعضی اجدا و اخرته لاحق اولور و کثرت معناسن
افاده ایدر کدمعنای مبالغه هم فاعلده پرور دکار کبه کدکثیر الستر بیدار
ربه کبی و آمرز کار کبی عفور معناسنه و یا دکار کبه کدا کثر تجلی دیکدر
نیز حرف عطف در دخی دیکدر و بنه معناسنه کلور امید وار کدن مفعوله
کلور کدوار ادات تشبیه در تمر وار کبی و معناجت اینجون دیر امید وار
و مزر کوار کبی امید یاو عظمتلو دیکدر و دخی بعضه کلور کدلسان فارسیده
مناسبت و لیاقت معناسن افاده ایدر کدترکه ولوه آندینه براراده تغییر
ایدر لر راه وار کدآته او صافنه دینه بولسه براراته دیکدر

معنای ـــــ بو در کدواثما حق تعالیدن زیاده خوف ایدنلکی
اولی و کرکدر امن او زرنه اولمه زیرا کفر در و بنه رحمتندن امید لو
بر جاهل اولی و نا امید اولمه کدبو دخی کفر در قال الله تعالی لا تایئسوا من روح الله
و قال الله لا تقنطوا من رحمة الله الآیه فافهم جدا

بر عدو دی خویش چون یابی ظفر
عفو پیش آور ز جرمش در گذر

معنای

معنای ـــــ بو در کدچونکه کندی دشمنکه اوزرنه ظفر بولسه سن دخی عفو
اولیسن عفوی او کوکه کتور و انتقام کبی تعجیل اچون اولمه مقابله
و انتشر عجله و طلب ایله استفا ایله و آکاکوره عمل قبیل زیرا بعضی اعدا اولور کدکه
قتل و یا غیری وجهله موافقه سلازم در تنکم بعضی حیوانات حل و حرمه
قتل اولنور قاره و کلار و کلب عقور و عقرب و دولنکوچ
و دیدکلری کی خوش کبه

بر دباری جوی نی آزار باش
تا کله گردد در همنزنام تو فاش

قول اعظم از

معنای ـــــ بو در کدبو شاق آره و دله یعنی ظلمکدن هرنه ایسه
بوکن کتور نکی اول و نی آزار اول یعنی کمسنه ریخته ایتمه و سب و شتم ایلمه
و دخی کیمسنه خصوصا طوتا کله همنزه نامکه فاش و منتشر اوله یعنی بو یله خصال
حمیده و اخلاق جمیله سبیله لسان ناسه ابو نامکه سویله و طوق سنکله
حسن حالنه شهادت ایده لر کدانتم شهداء الله فی الارض سوبنجه آدمک
حسن شهادتی مرضات الله یه قرینه در خصوصا بعضی در کدفرق نفر
کمسه بر ولی عزیز حکمنده در ولی الله شهادتی ایسه مقبول در زیرا نزد کیدنفس
ایتمکله کلام شوبه اغراضدن خالیدر

پر مخور اندوه هر تشویر ای بوالهوس
چونکه وقت آید نکردد پیش و پس

نظامی رحمة الله علیه

معنای ـــــ بو در کدای بوالهوس و صاحب هوا و حرص جهت خانه

غم و غصه موقع چون قابله و تو مونث خوف ابد و به علاقه بهود و کلمه الف سنه عشم تمتع تمه
چونکه وقت تو کلمه خاوند اجماع اجلهم ضمایر اخوان ساعده الایستقامه مولی متوجه عدم
و موخر اولماز و سنگ تمتع و حوقله ایشلر جمز و هیچ که موتنه در نشاط بولمز چونکه
اجلکه سن معلوم و وعدی بوقدر پس موتمز جام آشام فنا اولا جون
بیلدیکه هر نفسده سفر آخرته مرتبا و خصوصز اولدیکون مناسبتله اولمق کرکدر خانم

دل ز غل و غش همیشه پاک دار

تا توانی پک نه در سینه مدار

همیشه دائما موتنه در غل و غش ایکسی معنی خائن معجمه ایله کسره یه در غل خیانت
و حقد عداوت و کین طوتمق و غش معنی غل کبه و اخلاص نصیحه ایله مقابله یا اضمار
اضداد بکدیکنه ایکی خلقدن اظهار ایتمک و بونلرک اضداد اولدیغنی بیان ایدوب باطنه غل و غش
دیرلر کینه حقد و بر کسه حقد و انتقام ایچون عداوت طوتمقدر

معنای بیت — بو در کیم جمله اخلاق رذیله دن دائما پاک طوتوب و خاطر
اولدقجه سینکده هیچ بر کسه به کین و عداوت طوتمه زیرا شک قلبک نه الحقیقه
جنت معنویه در و اهل جنت حقده کدورت و نزاع حاصل اولمز بر غل
پس جنت حاصله اهلی اولق ایستین ایسه کندیزی کدورات باطنه دن ازاله ایدوب
و اخیاره نزع ایدوب آخرتده منزوح اولمغه تاخیر ایتمه و الا مقربین درکاه الهدن

تکیه کم کن خواجه بر کردار خویش

دل مبند بر رحمت جبار خویش

معنای بیت — بو در کیم ای خواجه و عزتمند کندیکی اعمال و عملک اوزرینه

از اعتماد ایده یعنی اصلا طیانمه و بنم عملم وار دیو غفلته غرور کتورمه بلکه
کوچکلکی کندیکه جبار و غفار اولان مولانک فضل و رحمتنه توجه ایده یعنی اکا طیان
زیرا توجین آندیرر و عمل موجب دخول جنت دکلدر بلکه دخول فضل و رحمتنه
منوط در اگرچه درجات جنت اعمالکه کوره اقسام اولنور و بعض اعمال
وار در که عز اصل باطلدر و بعضیسی بعض خاصلر در و درست عمل
نادر زیراشر و عائق کره و باطنه سخ مراعات صعبدر که انبیا و
کمل اولیایه مخصوص صدر بو سبیله خدمتنه قائم اولوب و فکر و خلاصه تمامیله
اخلاص کرکدر و غیره اعضا و ابدانک درست اولمسی یتمز بو خوفله بعض
خواص فرائض ایله اکتفا و بعضلری جمیع اعمالی غیره هبه ایدیوب مفلس
ابدمسی اولدیلر که بو افلاسه طیان قالوار در

بهترین چیز با خلق نکوست

خلق خلق نیک را دارند دوست

معنای بیت — بو در کیم نسه لرک یعنی اوصاف انسانیه نک ایو سی
دیکر لرک ایو سنه طوغریدر و خلق طبق جمهور مقبلدر زیرا خلق بری بریله نظم و تعلم
ایدر آنکله ایسه اجتماعی صور و افتراقه بغض ایدر و خلق عالم دخی ایو
خوی صور لر و صاحبنه دخی دوست طوتر لر زیرا خوی مجبوب اولمغی آنکله
متعلق اولان دخی محبوب اولور و محبوب القلوب صفت اخیار در

بر تو فروتن باش دائم ای خلف

کین بود آرایش اهل شرف

معنای کلمات بود در که ای طلف اولد و حنیفه حرف تقدم بود ری را جا متواضع اول که اهل شرف و حسب ثابت بالحقیقه زیب و زینت بود صفت اولو را که خلف الصدق خاندان پدر را و لایم و برسن و صفت خیر خلف اولق و لرسک تواضع زینتی ایله تزیین ایله زیرا اهل عز و قدر و شرف او اندرک زینی بود در که زینت معنویه در و بو مقوله زینت و آرایش زینت حسبه از غیر لو در زیرا الله صورته نظر ایلمز بلکه سیرته نظر ایلر خصوصا اهل اولان فروعه طرفین اصولی طوتمق لازم در انجون دیمشلر که الاصل یحفظ یعنی اصلنه خطا کلمز فافهم

از دو کس پرهیز کن ای هوشیار
تا نیفتی نکبتی در روزگار

معنای بیت بود در که ایکی کسدن صحبتدن و قربتدن احتراز ایله تا که روزگارده مصیبت کورمیه سن یعنی زمانه ده مشکل و مصیبت اولمیه سن طرف ایله رسمک اول ایکی کسه دن حذر ایله والا دوچار اولورسن و مصیبته دوشرسن

اول از دشمن که او ستیزه روست
وانکهی از صحبت نادان دوست

معنای بیت بود در که اولا شول دوشمانه دن احتراز ایله و ثانیا نادان دوستدن حذر ایله که جنگ و جدال و خصومت یوزلو در یعنی یوز سز در که اظهار خصومت و عداوت اینمکله دوان یوز لو دشمنه جا ایلمز یعنی فاسق اینجه اولور اولوب بیکه فاسق معلن و جهری فاسق مستور اولدیغی کبی دوشمانلغی اینجه و غدر

که بر عقو و باطندر که اظهار عداوت و جدال اوزره یکدیکله بوزمانی حلال اخفدر و جهری عدو و فاجر در که باطنده کین اهلی اولدیغی کبی ظاهرده وحشی اثار عداوتی اظهار ایتمکله دوستلغی حلال اولمز بوکا حلال اشدر زیرا دشمنه که ان عذر سوای ایتمکله پرهیز ایلمز پس سن اوبله رسوا بدن پرهیز ایله و نادان نادان اولان دوستلغی صحبتدن صیانت و اجتناب مجال اتمه زیرا اخر منکسر اولورسن و دیمشلر که مجالسه الاحمق خطر و اجتنابه عنه ظفر فافهم

خویش را از شر دو دشمن دور دار
یار نادان را ز خود مهجور دار

معنای بیت بود در که کندیکه دوشمانلغندن دور و بعید طوت تا که شرندن امین اولاسن و نادان اولان دوستلغندن حذر و متروک طوت و دوستلغنی ترک ایت زیرا احمقلغ جفادن غیری نسنه کلمز بوسببدن دیمشلر در که احمق دوستدن عقلو دوشمان بیکدر زیرا عاقل اولان بکه دوشمانلغی اولسه ده میزان عقل الده اولدیغه هرایشنی فکر صحیح ایله وزن ایدوب ایشلر احمق ایسه نامیزان و ناقص فکر در و بونده رو اولور در که احمق دوستلغی صحبتکه طلب اولسه بی سن آخر کندی کندن بعید ایله و وصالی هجرانه تبدیل ایت زیرا آنک صحبتندن سکا مخافت و جهل ساری اولور عقل و علم و کمال زیرا عقل اولیجق علم نزدیکدر

هر که با مردم نسازد در جهان
زندگانی تلخ دارد بی گمان

معنای بیت — بود در که هر که که دنیاده خلق علما ایله
کنده دوزن و بر عزتلو دوز یلوب خوشلوب امتزاج ایتمز اول که
یاشاشه و شبه آجی دیر کاه طلوتر و خلقله دیر کی اولمدیغندن حالی
اولور و عوده کاری کایدنده قالور زیرا معین بولماز و غم و غصه دن خلاص اولماز

انکه شوخ است و ندارد شرم نیز
وانکه او ناپاک زاد است ای عزیز

معنای بیت — بود در که اول که که فتنه و فساد پیدا ده و زنا و لواطه
و جبار خی طوتمز ای عزیز بل که او ناپاک طوغمش دیمکدر طاب رشته اصلا
یوخدر بلکه خباثت جبله ایله دنیاده خلق شر به کوردن ایسه او مقوله
سوء خلق صادر اولمه کلمشدر علی الخصوص من سوء دن بتمان دخی
باعث نفاق حقدر نکی حد بنده کلور ایاکم و حضرات که من بعض ناپاک
زنه اعتبار ایتمکور خلق اردن ایسه ده زیرا کاه اولور که عزیله ده
و موصوف خباثت بتمان بر کمه ظاهری ناظری خیله کتورر خاصه و اردیر ده
بتمکا معتبر اکلدیر و حد بنده کلور ولد الزنایه شر الثلثه دیمکدر جلد

در بیان اهل سعادت

هر که را سه کار عادت باشد اش
در جهان بخت و سعادت باشد اش

معنای بیت — بود در که هر که که اوچ کار اکا عادت اولسه
دنیاده اکا دولت و سعادت حاصل اولور یعنی دنیاده طالعی یاشنده اولور
اول کار لره موصی اولدیغون و آخرتده اجر عظیم بولوب سعادت درجاته
واصل بولور

تا تواند خیر وی منت کند
خویش را مستوجب رحمت کند

معنای بیت — بود در که قادر اولدیغی خیر و حسنه ایله و بولوبیانده کنده مستحق رحمت ایله یعنی ابد بکا بولوکده
اکرامتان و اذیتی یوغه سزاوار رحمت اولور والا بطلان عملدن
عاجز اکر خاطر اچمکله مظهر عنف الهی اولور پس امتانه حذر
کرکدر زیرا فی الحقیقه معطی وضان الله تعالیدر عدالت کبیر
بوجهندن بل الله یمن علیکم موجبنجه هر وجهله منت الله تعالیدن
معافحذر و بنجه ایله تعدی و تعیب و امتان ایتمک امتان و کلدیر
بلکه ضبط عدد انجه ندر فاعل بدر

وانما کر بیند او عیب کسان
در سلامت هیچ نکشاید زبان

معنای بیت — بود در که اکر اول که وانما خلقک
عیب و نقصانی کوره سلامتده هیچ زبان اچمیه یعنی اغزن اچوب
دل اوزانمیه و عیب ایده و بهتان بایسو یمیه و ستر ایلیه

هر که اینی براه ناصواب
سر برآمش آتا یابی ثواب

معنای بیت — بود ارنه باز نگهی که راه خطا و صواب
از نه خطا و صواب ها و از نه خطا و باطن سن انان باشی و بود زنه طریق
صواب به کشور و طوع نمی بوله و بود زنه خطا خطا ها اغی و زنه انان خطا
بی و خطا باطن سوء اعتقاد و عمل و ظلمت باطن سوء که و گمراهی و بد
مقاله و طریق منقیمه ارشاد و انجمن اضافی اعمال نزد

زحمت خود از مردم دوردار
بار خود بر کس میفکن زینهار

معنای بیت — بود ارنه کندی محاسبه و کن زینه شاق او لان
ایشلی خاصه خدمت ایراق طوتمه حاضر کندی بار کو تمه نان او زنه برا تمه
بلکه غیرت یه تیمه کندی او زنه آل که کمال انسانیه بوینده در انجا حاصل
سن غیرت اولی و دل سن ده غیرت بولونکی چاکه بلکه غیرت نفسیه احاطه
کیه سن کیمسه حاجت نفسانیه سنه انسانلر سنه غیرت موقتنی
چاکه و عباد الله بارنی خفیف ایله

می فزاید عیش مرد از کار نیز
این نصیحت بشنو از من جان عزیز

عزیز مقبول الوجود در جانلی انکون مشهور و در ده و برلرده جانلو ستانه بجهز
به بیدن حضرت موسی علیه السلام مصر ده قبل النبوة قتل قبطی ایتدکدن
صکره بن طرفنه فرار ایدوب بر روحانی سنی تخلیص ایکون بدن اورو ح
حیوانیسنه زحمت و بیرمی بورادن جانلی عزیز دیدوکی نشه طرفیله
در که جان عزیز زحمت کیمسه یه ویرمه اولان مرد یکلکدر

معنای بیت — بود ارنه انسانلک عمری درت نسنه یه بغلیه سبیله افزون اولور
یعنی عمر بندن برکت بولور و آلا عمر زیاده و نقصان قبول ایتمز
صورتا قبول ایتدیرلر بالتعدیات و بالانفاسه تفاوت ایده و لکن موجود
واقع اولان زیاده و نقصان موثر رحمته و صله رحم حدیثنه کیه
انی جان عزیزم کیمسه یه سوزم ایشیت و اول درت نسنه دن از برایت

اول آوردن بکوش او از خوش
وانکهی دیدن جمال ماه وش

جمله صف علما در که برنسنه دانا و دانشور اول او لمایه زحسن ایله
بولیه و کامل بلکه کاه اولور که دانا حق نقله کوزل او لور کرکه
نفس الامرده حسن او لمسون لیلی کبی که چشم مجنونه کوره بیورودی
میه و بنا نفس الامرده کوزل او لمایوب فقط حسن زائق و جمال بدیعی
بولمیه دی وش اوات تشبیه یرنده مشبه به اولانات اخذ لائق
بولمقله اولدیغی کبی ماه وش و غنچه وش و سرو سیر

معنای بیت — بود ارنه اول درت نسنه دن اولی خوش آواز خوش کلمه در زیرا
او از خوش غذای روحدر و بدن سلامتی و لذیذ غذا بولمه یه سمع و بصر زیاده کاه
قبول ایتدیکی کبی روح انسانی صوت خوش و موثر دن غذا لذیذ و لمسه
و ذائقه یه که با فرمون اولور و اندن نصیب و بعنی اول درت

نسخه دیگر بخوانید آنچه بعضی نسخ دیگر بجای این کلمه را بجای این کلمه
نوشته اند بجای آنچه بعضی نسخ دیگر بجای این کلمه را بجای این کلمه
نوشته اند

فاتحه جدا

سیوم آمد ایمنی بر مال و جان
می خزاید عمر مرد مهر از ان

معنای بیت — بود رکه اول در نسخه نامه مخصوص مال و جان او زرنه
خلعه بر اوراق کلمه یعنی عمر ان آنرا که مهر مخصوص ایشان و نیاوه کنایه
از نفس و حال او زرنه نامه خوانده و با اخر او ملحق بیاب تزاید عمر زندگی

انکه بکار نیک بر مراد دل نبود
در بقا افزونیش حاصل نبود

معنای بیت — بود رکه اول یکه که بجای آنچه نوشته او را مراد دل
او زرنه او به وارادت مندان مراد دل مخالف اخیمه اخابود عاملاً به ثبات
و ثبات و طول عمر حاصل او بود زیرا مراد دل او زرنه او بلند قدره
عزم و الدان قصور تاور و صف و حضور و راحت نیست ابد عمر نده
برکت بود

شرح چند عبارت
لاجرم عمر می

ان امامی که کرد او اجتهاد
رحمت حق بر روان جمله باد

زوان زروی ان نسخه بجای روی جمله نوشته اولد یعنی بکبی آنچه اصل روی نامه بود
نبی روی او بود او بود شاید روان که نقل طبقه و بدل عاریه بر سانسانه نخصوص بود
که مستحق رحمت اولان بود زیرا بحال طبیعه بجاور نامه آلایش قبول
ایده و به مستحق غفلت او بود بو جهتدن رحمت دعا او بود

معنای بیت — بود رکه اول معظم و محترم احادیکه دینده اجتهاد
ایده بلور و قاعده مستحدثه ایده فرعی اصله قیاس ایده بلور و مشکلات انامی مخلل
قلده بلور جمله سنك روحلر و انلرده حق تعالی نك رحمتی او لسون یعنی دعا ایده لر
که الله تعالی انلره اجتهاد و استنباط لرینك مقابله سنده خیرلر مجازات ایده
و درجاتن رفیع ایده زیرا اجتهاد لری بو زمانده ممنونلری بو زکه تشکیر ایده
او زره دعا امور واجبه دندر انکچون جناب بنوته تصلیه او لسون زیرا

واسطه عقد

بو حنیفه بود امام باصفا
آن سراج امتان مصطفا

معنای بیت — بود رکه ائمه مجتهدین دندن او جمله امام ابو حنیفه اول
سراج امتان مصطفی امام باصفا ایدی که و با خود او به ابو حنیفه که مصطفی
امتلرینك سراجی و چراغی ایدی که امت مرحومه آنك علم و اجتهادی نور زندگی
مستضی اولدیلر بلور که آفاقده شمس و ماه کبی اولدیغی کبی اولدیغی وجهه
ارمنده سراج الامه اولدیغی و سراجلك شدید و هندن استحقاق ایتدیکه
شبه منقطع اولمدیغی کبی آفتاب و ماه فیضی منقطع اولمیوب ایقیام الساعه قدر باقی قالدیغی

باد فضل حق قرین جان او
شاد باد ارواح شاگردان او

شاد باد خاک وشن که اصیش دان در فاتحه فرس بود رکه قابل حوض صحیح ساکن دان مهمله و الباقی اکر وای حوض نباشد بری او لورسه ذالدر ارواح روحانی مجعد رکه بوند فی روحانی نا مراد در اکر چه حیوانی دان اورزنه اطلاق اولنور و تخصیص مراد اولسه روحانی نطوره و روحانی دیرلر جان ایسه انکی روح حیوانی به اطلاق اولنور غیری به اطلاق اولنماز در زیرا روح انسانی روح حیوانی دن مستثنا در رشول معناده بیلکی ایله روحانی فی میانده واسطه در شاگردان کاف عجمیه شاگرد دن مجعد رکه اوستادان ایشن اوکرنمکی در بوراده صناعت علمیه ده شاگرد معناسنه

معنای مصراع بودر که فضل حق و مزید لطف آنی اول امام ابوحنیفه نک روح روانه قرین اولسه تعبیر اجتهاد و مقایسه ده اجور زائده و ترقیات عالیه یولسه و آنک شاگردلرینک ارواحی حقی شاد اولسه زیرا انلرک کسب ایتدکلری مسائل فرقیه استنباطلر ایله در و اوقاف علوم نافعه یه صرف قلنمش در اکر بو مقوله اجتهادلر اولسه ایدی عبادات و معاملاتده اهل ایمان بیننده مضطرب اولورلری و بعض علما دیمشلر درکه فی الجمله اجتهاد و باقیده تکمز مسائل مجهولهدر فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون موجبنجه فالک اسلامیه ده اهل ذکره مراجعت سؤال ایدوب جواب بولمقدن عبارت صورتده اجتهاد کرکدر بوجهله حق فضل اجتهاد و قیاس ایله محل ایده جز

صناعتش بو یوسف قاضی شده

یوسف ابو یوسف یعقوب تخفیف و ترخیم اولنمش در یعقوب بن ابراهیم بن حبیب الانصاری الکوفی در قاضی القضاة و مفتی الانام و مصنف الاحکام و ناشر علم و مصنف الاحکام معناسنه و انکا التزام الاحکام الغیر لازم الحکم کما اندن

اول لازم دکل ایدی انکچون انی قضیه قاضی حضور نده رضا نه جعفر لر زیرا حکم برفاش علیه نه در معلوم اولدکه امام ابو یوسف رحمه الله بغداد ده سکن اولوب زمان خلفا عباسیه دن موسی الهادی الحاکم بغداد ی تقلید ایدوب بعده هارون الرشید خلافتنده قضا منصبی مقرر قلندی و اشبو حادثه ابتدا قاضی القضاة اطلاق ایتمشدر و ابتدا اب اسس علما تغییر اینوب و مذهب ابا حنیفه اوزره اصول فقه وضع اینوب ابو یوسفدر و دیمشلر درکه اکر ابو یوسف اولمیا یدی ابو حنیفه یاد اولنماز دی معنای مصراع بودر که الله یعنی ابو حنیفه نک صاحبی و مجتهد صاحبی و اوراده سنک منزدی ایدی ناکه کثرت ملازمتله علم اصاحی تقلید ایدی و اول دخی مستقل مجتهد اولدی و امام کندی قضا قبول ایتمیوب آنک اوزرینه مجتهد یاوردن انتقال ایدی و لکن قضا بالحق افضل اعمالدن اولوب خصوصا ناس فصل ایده رکه بر فقیه احتیاج ضروری اولمغله احیانا ناس ملاحظه سیله ابو یوسف قبول ایدی و وقف وقتنده امثالی خلع اتمیه مقبول اولمشدر رکه ندیس اتمیجیلر اهل ضلاله تقلیدی لازم دکلدر لان اهل الحق لا یقلدون احدا موجز قبل

الی صاحب فافهم جدا

وزیر محمد ذو المنن راضی شده

وزیر لفظ وا زترخیم اولنمشدر رکه واو عاطفه واز مجازا معاونت در محمد ان مراد امام محمد بن الحسن الشیبانی در رکه واسطه امام مشهوره ولایت ایدوب کوفه ده نشو و نما بولمغله امام ابو حنیفه یه شاگرد اولدی و فرائض بر مقدمه ده حفظ ایدوب صحبت امامه لیاقت بولدی و تحصیل کمالات ایدوب آخر اولده فی رتبه اجتهاد ده ایردی و آنک فضائل جمله سندن اولدر رکه تحریر تمام اولمازدن محدثه مصنفات اقوال و افعال نبویه مروی بعد اخری جمع و تدوین ایدر رذو المنن ده ذو صاحب معناسنه در آنک فرس آمدنی و لفظ ایله تعبیر ایدلر سر اولده

بعضی سه صاحبی بیتی تب و بیکدیگر ... معنای مصرع بود و رد و انواع و اقسام
و نوع صاحبی اولان ائمه اربعه امام ابو حنیفه شاگردی اولان امام محمد دن
فشنه اولدی و بیچ برو جهله غضب بوزیخه کوسترمیه که آنلرك اهل بیت
و قرابت اولمسی شبه یوقدر زیرا رضا زیاده الصفا در که اهل بیت جمیع
نعمتلرینه انکله مبشر اولورلر و انکله معرفت اولان رضا ابرا و اولان
رضا دن فرقی اولمغله لاجرم درجاتده اخی تفاوت واقع اولدی فالله اعلم

شافعی اورپسی و مالك بازفر

شافعی دن مراد محمد بن ادریس شافعی الامام در نسبه جد نبوی اولان عبد المطلب
بن هاشم عمی اولان مطلب بن عبد مناف منتهی در انکچون ائمه اربعه
مطلبیه دیرلر ادریس غیر منصرف در محمد و علی دن اولوتری مالك
امام دار الهجره اولان انس بن مالك مالك بن انس در که فضائل جمعدن
خارجدر مالك شرکی و بابه و بارنده برشیه منصرف اولانه دیرلر لوصوله
ملکه دن اولور کسره یه قوالك فتوی و شاذ یه معنای فتی طور لوصوله
ملکه دن اولور فتح میم و سکون لام ده قوت و شدت و محمد رائحه لر
حازن نار ده مالك دیندکی زبرا بر لیله نجه بیك حافری و خزنه نار و ظالم
ایدر و امام مالك ده فتی اولقدر رشته دین وار ایدیکه عن بسط
صدر بنه مالك هوسنه موافق فتوی و بر عهد یکچون معذور و با اولدی و تقریر ایدوب
کنده کچه عزتی زیاده اولدی زفر صرو و زفر اوزرینه اسد و شجاع و نجم
معنالرینه کلور مقصود زفر بن هذیل الکوفی الامام در که پدری هذیل
والی بصره ایدی و کندی دخی قاضی بصره اولدی اصحی باد حنیفه دیلك
اشبه هر دیلك ایدی ابو یوسف و محمد کبی فقیه فائق اولوب
آخر درجه اجتهاد ده ایدی بنکله مذهب امام اعظم اوزرینه اقوالیله فتوی

ویریلر

یافث زیشان و پسر احمد زیب و فخر

یافث بولدی کلور و بیکدیر زیشان ازایشاندن محققدر آنلرك ضمیر
مفصل اولان اونکله جمعدر احمد رسول الله صلی الله علیه وسلم
اسم رو عاقبه در یعنی الفاعل اولمق ازجهدر و بو معنا دندر که کثرت
حمد نه بنا ایدنلره الحمد ویریلدیکی کبی محمد آچوق جسیم نیکو سیر یه دیرلر که مبالغه ایله
محمود عالمیان و محمد و اهل ملك و ملکوتدر زیب کسره یه فارسیده پسر دیرلر
و زیبنت معناسنه زیبا زیبنده و بر اشقه و بیکدیر فخرت یدیسه بو وجهی
فارسیده بولدی خفیف اولندی و وزن اولکچون معناسنه قوت و رونق و طراوت
و فروغ بیکدیر معناسی بولدی که امام شافعی و امام مالك
و امام زفر بو نمرلره یدی اولدیغی حالده بو امامار دن اوچی احمد و مثلث محمد
و شرح مصطفی علیه الصلاة والسلام زینت و جمال و قوت و رونق و حسب بولدی
زیرا سما یا کنه زینتی کواکب ایدی اولدیغی کبی ارضك دخی زینتی علما و فخر
و خلق بخواصه مطلقا عرفدر اولدیغی فرائده منصوصدر که کلور
و یا یکچی هم پرهیزدن و حدیثده کلور اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم
اهتدیتم یعنی بنجوم حسبه ایله مقصده و بنجوم معتبره ایله مقصوده
وصول حاصل اولور و اکثر علمای ارکان قولیله علمای درجه صوفیه اهل
اجتهاد و فتوی الار کاندر وحق تعالی بنکت نور انس عامه ده نجدیه دین
ابتدا کی حدیثده واقعدر بعد ذا بو اراده اتمه اربعه دن اولان و چنین
ذکر ایدیکمز ابو حنیفه و مالك و شافعی و احمد دن ذکر احمدی
تکرا احمد ذکر یله بطریق الاولی کفایت ایدیکی و شافعی ایله احمد
میانه ده فرق اینجی اوچی یاد ایدلمشدر اولمغله ایکیسن برعد ایدیکی
و تکرا اولی اولان ذکر ایدیکی زیرا امام احمد بن محمد بن حنبل قطعه و حدیثده
امام اولوب اجتهاد رتبه سنه واصل ایدیکی و ائمه زهد و تقوی و ورعی
شویله ایدیکه موثق تکونه بنجه بیك نفساری و بیهوده و بجس ایمانه کلدیکی
و حنبلی و بدعتی جمله نسبته در نتکم حسین بن منصور الحلاج یاد ایدیکمیله

مشتهر اولمشدر ☆ بعد ازا ائمه دن اکثری مصر یه کیدوب جمله سنک مذهبی ابو حنیفه در که بحر علمنک سک تشنه دنیا به طلوع یوز الیده انتقال ایلمشدر و قبری بغداد ده زیارتگاه در ☆ و امام شافعی ابو حنیفه نک ارخاسنه سنه عزه ده طوغوب ایکیوز تاریخنده مصر ده حادث اولمشدر قبری مزوم المزوار در ☆ و امام مالک خلف بن انس بن عبد الملک خلافتنده رجم حادث ده اوچ سنه قرار ایلیه ده وجوده کلوب یوز یتمش طقوز تاریخنده خلافت رشیده ده وفات ایلمشدر ایدوب مدینه منوره ده بقیع ده آسوده در ☆ و امام احمد بغداد ده قدوم دنیا ایدوب یتمش ایکی یاشنده ایکی ایکیوز قرق بر تاریخنده عزم عالم بقا ایدوب بغداد ده مستوار ی خاک اولدی ☆ و امام ابو یوسف یوز اون اوچ تاریخنده تشریف عالم وجود ایدوب یوز سکسان ایکیده بغداد ده وفات خاک اولمشدر ☆ و امام محمد الحسن یاشنده ایکن یوز سکسان طقوز تاریخنده هرون رشید ایله خراسان طرفنه تشریف ایدیکاری ده ری شهرنده وصول شراب موت نوشی ایدوب اورا ده مقبور اولدی ☆ و امام زفر یوز اون تاریخنده جاده کرسا ده ظهور اولوب فرق سکز یاشنده ایکن یوز اون سکز تاریخنده بصره ده جرعه نوشی اجل اولوب سزا به دوشمشدر سقی الله ثراهم ☆ و اعلی غرفات الجنة قرارهم

روحشان در حضرت شاد باد

معنای بیت ☆ بودر که ائمه مذکورین الله تعالی روحلری شاد و خندان ایلسون جنتنک اعلی طبقه سنده که جنت عدن و فردوس در و آخر طبقه ده انبیا و کمل اولیا ساکن اولورلر که انلر مقربین در دیکرلری بعض ابرار بطریق الالحاق مناسب قرابت ایله انلره منضم اولالر

قصرین از علشان آباد باد

چند خصلت اور گوخاری بری
با تو گویم گر همی نیکو بکوی

معنای بیت ☆ بودر که هر قاچ خصلت ان کشی یوزینه تیغ ذاتنه خوارلق و زلت کتورر اگر سویله دیرسک سکا سویلیه یم یا خود انلردن خصلت ان یاخوارلیه دیرسک سکا جواب ویروب تعداد ایدیه یم تا که اول دن تا سونه دک سکا بیلدیره یم و الله اعلم بالصواب

اول آن باشد که عالم کس نداند
هر و نا خوانده شود همچو تو داند

معنای بیت ☆ بودر که اول خصلت رذیله دن اولی اول زمره در که دعوت اولنمامش اولا یعنی حالده و یا خود دعوت سز جمعه مجلسنه کیده که عالم و ظیفه اولدیغنی بیلیه یعنی سکا یاخود طعام اوزره قونا یعنی کیده اولدیغی خوارلیق ایدر سزه سنه اولور و طفیلی کیده که دعوت اولنمامش تا بیلا اولوب غیرک خانه سنه مهمان اولمه یه سزه عادت و عاده بلکه بشقه لرینه قیاس ایدر سنکم قرائنده کلور و لکن اوزاق دعوتی عادت اولمغله بیوت نبویه یه حاضر اولوب تعلم علم و علمه و عمل اوسکوز اول و الله علی وجه الادب و اخلاص اولوکز و الا نقمت و بر سکوز

هر که عالم کسی نا خوانده شد
نزد خرد مم خوار و زار و رانده شد

معنای بیت ☆ بودر که هر کس که بر که یه عالم و فاضل اولدیغی اورایه

او را به او فنی مثل الدنیا یعنی حالة اول که خلق با بنده ذلیل و خوار است و سوار مثل
اول که ذلیل اول یعنی بود در که بلا عوة و ارضه استقال و ذلیل اول بود
زار اول یعنی بود در که خلق سخی و صلاح او چند نا مریض و میت گیرد او را
اکابر سوار مثل اول یعنی بود در که نظر دون ساقط و اعتبار دون دور او بود
بلکه بجز لرکی حقیقة مجلس او سوار بود بعضی گفت معنی که اهل لغت ان
طفیل در سر بر که وار یا که اما طفیل الا عراس و بر لر وی زیرا
دو کونار ده و جمعیار ده حاضر او لور دی و بو عمل ابتدا ایدن قالوب
صکره بو با به اقتدا ایدوب طفیلی دیوب مثل ضرب اولندی

دیگران باشد که ناوانق شوم
که خدای خانه محروم شوم

که خدا اهل ده خدای که در صاحب البیت و رب الدار معنی زیرا
که لغت بر اهل خانه و صاحب ربه دیگدر و دابه نا نانه قرب جوار او لغه
بین الناس کتخدا دیر لر معنی بو در که بر وقتی
خصلت رذیله لئیمه اول او لور که بر نا وان قبیله مخصوصا خانه نخوه
اوله یعنی خانه صاحبی که بر خانه سنه متصرف اوله و نا بر وا معامله
ربا به و ایشه قار یشه که اطلاق ان اس خصوصا دیر لر

هر که بنشیند ز بر صدر صدر
کز رسد خواری بر و پیش و دور

منشیند او نعوذ من معنی ز بر بو قاریدا و دست توقع یعنی رسد ابر شمامت بمعنی
معنی بو در که هر نه که جالسه اعلی الاعالی او لان
اشرافنه او ست یا نه او تورده و حالت بابیه اگر انلر بو زنبه خوار لغنا بر شور
و حقارت و ذلته مبتلا او لور بعید دکلدر که رحم الله امرا عرف قدره

نا نوا

ولم یتعد طوره و یشتهر و بتاری رحم الله امرا عرف انه فقیر و مسلط
لا من سفال و خلق من طاهر مهین لا من معاین خلم جاهر عمل
اقرانه ولم یجبر عظما اخوانه

ان فرو مایه مراد خود مجوی
تا نیاید مر ترا خواری ببروی

فرو مایه خوار و دنی اصلدر ز بر افروخته در و مایه ماز سنه نک اصلدر
معنی بو در که شما بنی طلب حاجت ایتمیه کامل کرکه
به اصل اسلوبن به اصلدن یعنی فرو مایه دن استمداد کرکه و شما او لسون
تا که بو زنبه و نا نانه خوار لق عایه ز بر ا به اصل او لان کمسه یه مجاهده ان
خانه دکلدر کشف زاده ار حسن معاهده ان خانه او لمدیغی کبی ز بر ا لعب
اطفال اخلاق خسه و سفساف سار یه در پس اهل غرض او لان دنی
مقابله سنه ال اچمیز و حاجت طلب ایتمیز

بازن و کودک مکن بازی همی
تا نیاری خوار و زار و مبتلا

کودک صغیر یا بنی او لمیان او غلان ایکی طاقم یعنی او نلر در بازی او یون لعب
یعنی هلا تخفیفا لا معنا حرف تنبیه در آگاه او ل دیمکدر
معنی بو در که عورت و او غلان ایله او یناما صاحبی
تا نه خوار و حقیر و نالان و بیر بلا او لمیه سن ز ر ا تخفیف الاعراض قاری مناسب
و عرضه مخالف در پس بو خصوصه لعب او چندن ان نه طفلانه سنم اک
او لمازم و عرضه احراز اوتی بالی ایدر یعنی چوریه دکه شه قبلور

چار چیز ای خواجه حکم دار و بقا

کوش و ای مؤمن نیکو لقا

خواجه و اورسیمیاه باکا پسر و عزیز و دانشمند و بعقیده و بصیرت خواجه خوش ایلی که خوش و طوطی آرزو کاجیده ربوبیت بوده که بعضی عزیزان خواجه در پسر معنای بود در که ای عزیز او در قید درست نشسته بقا و ثبات اک نه بعضی از طلوب تر زیرا که حصه قلت لازم طور وقت کی عدم ثبات عبارت در پس در بیان اول بر که درست نشسته نه بقا سعادت بوده، ای مؤمن نیکو اخلاق و حسن المنظر و جمیل الخلق خوش طوطی اول درست نشسته سعادت بیم آده ضبط ایده حسن و عبرت و نصیحت اخذ ایده

جور سلطان را بقا کمتر بود

پس عتاب دوستان خوشتر بود

پس با تجربه بود او و بیان معنای در که عاطفه در معنای بود در که سلطان جور و ظلم ایچون بقا و ثبات اک کمتر و از ارق او لور تحقیق مقدر ظلم چونکه اسلوب ظلم و اثر او لور و از او لور ظلم بقا ایده از او لور هر بر حوزه او لمازکه او لور شول معنا در که کوزلنده کی نقصه لازم و عوزه غیر مقدر که ظلم ایسه متعدد در که اختلال عالمه باعث در و چونکه بقا ی بقا او لان امور دن بری کی بود در که دوستار ک عتاب و خطاب نازی خوشتر او لور زیرا جان و کوهدان و ظلم در بکانه بقا در که طور چوق و دوستلق کا او لان

دیگران مهری که باشد از زمان

بی بقا چون صحبت ناجنس دان

هر کسر به محبت و شفقت آخر زمانه یا زمانه و نوعیت چونکه ناجنس کسر به نوعیت اعمدر مثلی دوه بهائم جنسدندر که بهایمک هر نوعیدر و آن امور در بقای معاشه معنای بود در که چار چیز دن هر بری اول و یا اول هر نوعه محبت که زمان دن عروض و از واجه و اقع او لور سن آنک بقا بیل صحبت ناجنس کبی نوعه ناجنس کی هر بری هر بریله اولان صحبت بر بقا دوای اولمدیغی بنی نوعم ایرلر کبوتر با کبوتر باز با باز محبت زمان دن دوای بوقدر زیرا زمان صورت و بنیاد در و بنیاد ایسه هر مطلب بکه در که هر کون هر خانه ده ساز ندلنه ایدر و بنیاد هر خانه ایسه و لدلر او لمازچونکه زمان زه جنایت ذاتیه او لاصل جزئی او لدن متلذذ او لمایه از اخلاق و فاسد و اخلاق مجتبی او لمیه متکم بوخصوصه اخبار کثیره وار در پس سائر اجانبه نوعیه و فاو استقامتی او لمه بویله زمان بوزه خنده زمان او لدیغنه صفور او لمالی

گرچه باشد زن ز عاتی مهربان

چون کهن آید بهره بگذاید زبان

معنای بود در که گرچه زن هر زمان مهربان و محبه او لور سن آنک محبتی و صادقه صافور سن چونکه معاشه بنا تضییع اک و تعلیل علی زبان آچار بعض دوستلرکه زبان دراز او لور و از او لور و از او قات اخوره او لان ذوق و صفا و سعی نشیا ایدر و طار لغه خوشتر پس جمیع احواله محبتی مطروحه او لمایا نه بیلر لر بلکه جهلنه علی طار یکه دیوبه سرت ایدر لر

با رعیت چون کند سلطان ستم

مرورا باشد بقا و ملک کم

رعیت مرعیه معناسنه در نتکم کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیته آکا والدر
یعنی راعی اول کمسه در که بر قومک امرینه والی و متصرف اولوب انلری رعی و
حفظ ایده و کوروب کوزه ده و اول قومه مرعی اولدقلری ایچون رعیت دیرلر که
جمعی رعایا کلور فتح را ایله برایا وزنی اوزره ستم جور و ظلمدر مرور امر
زایددر تحسین لفظ ایچون ورا اصلنده اورا در همزه حذف و واوه فتحه
حرکت ویرلدی ملک میمک ضمیله دولت و سلطنتدر

معنای بیت بودر که چونکه سلطان غیرت سیاستنده اولان رعیته
ظلم و جور ایله ملک و دولتده اکا بقا و ثبات آز اولور نتکم مثلده ایشلردر

طوغان طورمز زیا نکار اولدیغیچون
یا شر کرکس کم آزار اولدیغیچون

اصلی بودر که عالم آفاق عالم انفسک تفصیلیدر چونکه تفصیل
خراب اوله اجمال دخی اکا تابع اولور و نظام وجود بوزیلور و حدیثده کلور که
اسرع الخیر ثوابا صلة الرحم و اعجل الشر عقوبة البغی یعنی اعمال خیر اجنده
صله رحمک اجر و ثواب و اثری زیاده سریع و اعمال شر اجنده بغی و ظلمک
عقوبت و نتیجه سی زیاده تیزدر

چون بنا جنسان نشیند آدمی
کمترک بیند از ایشان همدمی

نشیند نونک کسریله اوتورمق معناسنه آدمی آدم زاده یمکدر همدم یار
و بولداش و مونس معنای بیت بودر که چونکه آدم و آدمی
زاد ناجنسلرله اوتوره و صحبت ایده آنلردن انس و حضوری ازارق
کورر زیرا ناجنسله صحبت کالجمع بین الضب والنون مضمونی اوزره در
پس ناجنسلر سنکله صحبتی استثقال ایدوب قیام ایدر و سلما وفادارلق ایلمز

بلسلو

در بیان شکر نعما

هر که را باشد سه خصلت در سرشت
باشد آن کس بی شک از اهل بهشت

معنای بیت بودر که هر کمسه که انک خمیر مایه اصلیسندن اوچ خصلت خمیره اوله
اول کمسه بی شک و شبهه اهل جنتدن اولور مقصود توحیده مقارن اولان خصالدر الا بالله فائده در

شکر در نعما و صبر اندر بلا
میدهد آیینه دل را جلا

معنای بیت بودر که نعمتده شکر و بلا و محنتده صبر ایتمک آیینه
دله جلا ویرر زیرا شکر اعتراف نعمت و معرفت منعم ایله اولور و صبر که نفسی
مکروه اوزرینه حبسدر احتسابدر یعنی طلب ثوابدر

هر که مستغفر بود اندر گناه
حق ز نار دوزخش دارد نگاه

معنای بیت بودر که هر کشی که گناهه دوشدکده گناهنه استغفار
ایدیجی اوله حق تعالی آنی نار دوزخدن حفظ ایلیه یعنی توبه سی سببیله مغفور و عذاب
جهنمدن مصون اوله زیرا قرآنده کلور و هو الذی یقبل التوبة عن عباده
و حدیثده کلور که التائب من الذنب کمن لا ذنب له

هر که نرسد از اله خویشتن
خواهد او عذر گناه خویشتن

معنای بیت — بود در که هر که کند معصیت و نداند که خدا او را می‌بیند خوف ایمان کند کی خدا هنگ عذاب را خطاب آید که بخشیدم توبه و استغفار آید و به هیچ آفریده من دیدم در کارنامه او نوشته بود سوء عاقبت و عذاب کردن موجب معصیت او بود و نمی‌گوید که خوف و خشیت او قدر معصیت پاک او بود و به خاصه آن نمی‌گوید نه بسنده در

معصیت را هر که پیش رو کند
ایزدش از اهل جنت نو کند

پی با نجیم نخست سیاه ایزد او که وار معصیت پی در پی لا ینقطع ایمان در ایزد متصل او لد پی که که بر کار آرد که در ایزد آزاد با نجیم عربیه و با نجیم نخست سیاه نکره معصیت در معنای بود در که هر که که متصل معصیت اشبه نجیم معصیت معصیت متصل قبله و با خود معصیت او زد نه مصر او له کرکه بر دور لو معصیت او له آله کی آید نجیم اهل جنت له با ر نجیم ایمن زیرا استفهام انکار بدر مفهوم نهد به و اهل اصرار کرد جنت و خوانی استبعاد و در زیرا مصر بود چون سوء خاتمه ان خوف او نور و بسا نه کثیره سه او ملق و حی بود به در

ای پسر دائم باستغفار باش
و ز بد ان او مغدان نیز ارباش

بیزار نفرت نجیم او ر کرد در و خا نجیم معنای بود در که ای پسر علی الدوام استغفار مشغول او ل زیرا بشر اهل شر در و با لفرض گناه او له دی خفته رجوع دائم کرکد ر که خواهد توبه سه بود در و بد ر دن و مغدر دن نفرت ایمه و مجتنب نه و اضل او له بلکه ا مر نه بر نه مرور ایمان نه با و بر و الا جماله ر ند نه سکا نکو نست عفس ایمه در

چار چیز است از کرامتهای حق
یاد دارش چون زمن پیری سبق

معنای بیت — بود در که دو رت نسه اله تعالی نه عباد و کرا مند ر که مختصر بر خلقه من با شد سو جنجه مر او ایه بی قوله انکه اکرام ایمن بر سن اول دو رت نسه نا از بر ایت چو نکه بند نه در سن طو به سن نجو بند ی بود نه ر ای اخذ ایند کی نکات حفظ ایمه و ا کا کو ره عمل قبیل ز بر آمد نسه ر در

اولا صدق از زبانت در سخن
بعد ازان حفظ امانت هم کن

معنای بیت — بود در که او ل دو رت نسه نا نی او لی سو زاده صدق ز با نکه در بعضی سو زی طو عا ی سو بیه سن و نبا ایمه سن و با با نی قا نمه سن و حفظ کرد نه در که مثلا طعام غر بیه و او بر نه خا نکو ره سن اگر غر بت طا مع نقل ایمه رسا نه و آنی صبا نی او ل ما ز سن بود ند نکه حفظ ا ما نند که خلاف شر عله ا ما نته تصرف کو سترنه سن و ا ما نات حق و فا نی عهد سه نه کله سن ایمه کی نهم ایمه عمل قبیل ز بر ا

نهم بو لعنی نجیه عمل در ست او ل ما ز

پس سخاوت از کرامات آله
فضل حق دان کز نظرداری نگاه

معنای بیت — بود در که بو ند نکه سخی و کرم اله تعالی نک عبده کرا مات سه بسنده نجیه سخی او لان نک حقوق اکرا منه مظهر او لمشد ر که آنک کرا می

اکابر سری اولوب اهل کرم اولمشدر پس هر خواجه بو کرامت و هر بلغ بلکه هر شخص
آنها بیدار و اگر نظر او بصر را حفظ ظاهر تر سکنه آنی خفت مزید لطف بیان یعنی
کشی چشمنی نامحرمه و نظر حرام اولان نسنه لره باقمه دن حفظ ایتمک خفت
اکا فضل و احسان و زیاده اکرامندر که هر کسه میسر اولماز

پیش چشم مردم هر که گازت کرد فاش
همدم آن ابله باطل مباش

معنای بیت — بو در که هر کمه که سنك راز کی خلق اوکنده فاش
باشنده افشا ایدوب سوی هر اول ابله باطل و اغزی آچوق مصاحبی اولمه
زیرا همدم او در که صاحب السر یعنی راز دار اولمه چونکه بو معنی مفقود در پس
او مقوله ابله صحبت دکمه عذر و الا خفت حاله موادی اولور

در بیان ترك تشم و قهر

در گذر از چار خصلت زینهار
تا نسوزد مغز تو از بی قرار

معنای بیت — بو در که در ت خصلت بدی صاحبن باشنه اوغرامه و صحبتی
اولمه تا نه سنی صوری و معنوی آتشلر چوق یانمیه یعنی اکر اول خصال رذیله دن
پکمز و آنی ترك ایتمز سك چوق بارسن دوم و حسرت آتشنه کورسن

لذت عمرت اکر باید بدهر
باش دائم بر حذر از خشم و قهر

معنای بیت — بو در که اکر سنك هر زمانده لذت عمر کرك حلاوتی
بولایم دیرسك دائما خائف و متهم ان حذر اولوب زنهار اولما یعنی کسنه معتمد
و مسکن ایمه یم و انتقام آلا یم دیو منتظر بولنمه اولمه زیرا خشم و قهر
ایتمك و انتقام آلمق عبد دنیه و مالق انسانه کدر و پریشانلق ایدر پس
لذت عمر کی نو جهد بولور بلکه دائما ترك قهر ایله کذران ایدر پس بو مقوله صفتدن
سلیم الصدر اولمق لازم در که دنیا و آخرتده صوری و معنوی عذابدن
خلاص اولمغه بو صفتی تزکیه ایله اولور

چون نکردی خلق با خلق تو راست
کژ نخوی مر ترا زیبا راست

معنای بیت — بو در که چونکه خلق عالم سنك خلق و خویکه ایله راست
و درست اولمیه لر بلکه سنك خو بیکله خلق کن خلاف اولمله سن خویکه
تنها قلمسن پس که ترك زمانه او یمك کا سن اوی زمانه یه و تخلق اکر
مر و حمارت و ناشسته خوئی ایله دوزیلیوب قوشیلیوب کلمه یکه بر دوزن و پرسانك
روا و جائز بلکه تخلق کورمه واجب در یعنی بو معنی امور عامه یه کوره شرعیه
موافق اولان مواد ده در و الا خلاف شرع اولوزه و عادات جمیله ده خفت
مزاجه کوره بو یمانه لر است و روا دکلدر سنك عوامه کوره جمهور و مخالف
ایتمان قوت غضب و غدر یه و خواصه کوره جمهور و مخالف قوت صبوا یه بندر
زیرا عادات مطلقا ترك او تخلق راه صوابه سلوك ایتمز اولماز

زانچه حاصل نیست دل خرسند دار
کوش دل را جانب این بین روا

معنای بیت — بو در که اول نسنه که حاصل و واقع دکلدر آنلرده

از خدا خواه آنچه خواهی ای پسر
زانکه هست در دست جز او نفع و ضر

معنای بیت — بود در که ای پسر هر نه حاجت و آرزو خدای
عزیز طلب ایه که حصول همه زیرا ضفات الله نفع و ضر او قدیر بلکه
نافع و ضار انه تعالی در تعیین منفعت و مضرت تاثیر خدا تعالی در خلقت
جمله ست یا ایها الناس انتم الفقراء الی الله مناسبت باحقاق مجاز بدین

بنده کز او نیست ناصر جز آله
یاری از حق خواه و از غیری مخواه

بنکان بنده ایه جمعه در که کاف بنده آخر نه اولان ها غیر ملفوظ بدل آن
واو ایه جمعه در و یار معین و یاری معاونت غیری وه یاز ایده در غیری سوی
معین سنه در جمعی اغیار کلور و بعض تفاسیره مبتدر که کلمه غیر او جه وجه
اوزره در اولکیسی مغایرت معنا در که فارسیه سنه جزو در قال تعالی
لتفتری علینا غیره و ایکنجی لا معینه در که فارسیه سنه نادر قال تعالی
فمن اضطر غیر باغ ولا عاد و اوچنجی الا معنا سنه در که فارسیه سنه مگر در قال تعالی
فما وجدنا فیها غیر بیت من المسلمین معنای بیت — بود در که
قولدر اجون الله تعالی بنده سنه غیری ناصر و معین یوقدر که محل ضرورت و
خصوص اعانه اوزره نصرت و اعانت ایدر بنا علیه ظن اعانت مولی
المولی دن طلب ایه زیرا عاجز اعانه ایدن عاجز در و الله المعین
قال تعالی ان ینصرکم الله فلا غالب لکم و ان یخذلکم فمن ذا الذی ینصرکم من بعده

هر که از قهر خدا ترسیدی
بی گمان از وی بترسد هر کسی

از نفس خلقیه خالیه و اوصاف جبلیه عاریه تعبیر ایدن ظلمات نفسیه دن تنزیه ایدن
موجود اله اکتفا ایله و غیری نه لازم نه لابد بو تنبیه جانب ظلمات نفسیه دن زیرا غیری نه
نسنه در قال تعالی لکیلا یکون علی المؤمنین حرج و لا تزر وازرة وزر اخری و دیمشدر
ترجمه سوم ده خیر من ترجمه سوم ده مشتهر در که هر برکز ارنه حامله
حمله سنی دیمایی و حمولتی این الوفد در خاوف

ای خلیفه تکیه بر دولت مکن
یاد دار از ناصح خود این سخن

معنای بیت — بود در که ای خلیفه ارض و حاکم ارض بنا علیه ایله و عرض
حال و سوال و حرمت سنه اوزره اعتماد و اعتقاد و دنیا یه طبیعه زیرا دنیا زوال
و سریع الزوال در و محل اعتماد و اعتقاد و ناصح مشفق دن بو سوزی و پندی
حفظ ایه زیرا مفید نسنه در و عمل ایدرسه منفعت او لور سن ایشته نوعلی
تام ایله برابر دنیا و آخرتده نجات بولورسن

گر همی خواهی که گویندت نکوی
ای برادر هیچ کس را بد مگوی

معنای بیت — بود در که اگر دلرسنه مدح و ثنا ایو سویله ایسه بد سویله
ای برادر سنه کمی بر شی یه بد سویله زیرا بد لوقه ایدوکه و مکافاته کلیه ایده
مقابله اولنه ملعنه در و دیمشدر در که کما تدین تدان و بالعکس الخ تسلی
و فرانده کلور. هل جزاء الاحسان الا الاحسان و بنه کلور و جزاء سیئة
مثلها

پس با عزازیل بیچه و چون و زیاده مشو در ... معنای ... بود که
هر کس که قهر الهی و ناز زیاده سیاه یعنی خفیف خفه خوف ایمه که بیچه
سوار و خوف ناز بیچه بر جنده اشتی و خوف ایمکه خالی اولیه ناز و شب
هر کس او مقوله خائفانه خوف ایمه را ایمه و اما سه فروون منفک الماز

از بدی گفتن زبانزا هر که بست
گرد شیطان چون پرگار زیرا دست

تعریف بعض الملفوظ طریقه بمعنی المطرد و الوالنگی یکی مقصود در جمله دو اوالنه نمیه
معنای ... بود که هر کسه که لسان نوشتر عاو عقل نمیه اولان
سوزی سو بلکه بغدکی و آغزنک اچه سو بلکه شیطان یعنی آلی آلتده
ایمه که زبرا یعنی زبونه و مطاوعه بغدکی و آلی شیطان الاغالی اولدکی
چون و لسان نخت ایمه و کلام رای دون خطا و صواب اینه شیطانه غالب
کلدکی زیرا شیطانک اضلال و ازلالی یا قلب پوزندن در که وسوسه سی
ایمه اعتقاد فاسد و ظنون و اشکوکه ایقاع ایمه روبایسان پوزندن در که
منکرات سو ایمه روبا ارکان پوزندن در که سیئات اشکده روبا ارکان
سالم اولمق حسن اعتقاد و نادر اولسا اگرچه قلیل الجرم در و لکن
کثیر الجرم و آرپس خطاکان نادر سلامت و سنده معصیت وار در و اله الحفاظ

هر چه را کرد است حق بر تو حرام
دور باش از وی که گردی ننگ و نام

پس او مقوله نکته پوزنه کور مه و مجنده او قورمه زیرا طوطی نوزاغ بر تخته
اولماز و زاهد و عاشق بر بر ده دیر لر

زاغ چون فارغ ز بوی گل بود
نقرتش از صحبت بلبل بود

زاغ مطلقا فارغه که قوقولوان دیمی آنده و اصلا فارغ مشغولت جهنده بو گل
عاشق بلبل ضمنیده معروفه صحبتدار بلبل موصوف قوشدر که گل ایمانده
فریاد ایده و آکا هزار دستان و عندلیب دیمی و زیر زیر عربیده و خاموشه
علور که اهزار علنز فارسیه هزار دستان و عندلیب الهزار رمضانی
که بابیه قندلیب دیه علری صوتندن اولوری و هزار دستان انواع اصوات
و نغمه تصویته بناء اولوری و دیشلر که حضرت ابراهیم علیه السلام آتشه همزاده
طرح اولندقده بلبل قمی اکا نفخ ایدوب اولوب آتشی گلستان ایمکی حق تعالی
اکا سی دسنه ایمه تسبیح و ذکر ایتمکی الهام و القام ایلدیکی
معنای ... بود که چونکه فارغه زاغه گلدن فارغ اولدیغی و آنک
استشمامه نا مستعد در لاجرم صحبت بلبلدن آیدیکی نفرتی اولور زیرا بلبل
اول بو ایده مبتلی و عاشق صحبت گل و غنا در بو حرکتدن ایکیسنک میانده
مناسبت اولماز و عدم مناسبتدن عالم مجانست بنا علور و تحقق مجانست
دخی سر قدره دائر نکته در که اهل بیلور

صحبت ناجنس جان کاهی بود
جمله از بن حال آگاهی بود

جان گاه گاه عربیه جناب اکثر جنی معنیه آگاهی ده یا مصدریه در و الله
عدد و کاف عجمیه خبر دار معنیه
معنای ...

معنای بیت — بودر که صحبت ناجنس جان اکسلمک ایله سبب و یا جان
اکسلدیجی اولور و جمله عقلا یه بو حال و بو معنادن آگاه اولور یعنی جمله سی بیلورلر
که بویله در زیرا صحبت ناجنس ایله جان منقبض اولور انقباض ایسه انبساطک
ضدیدر پس انبساط ایله جان آرتدیغی کبی انقباض ایلدیکی اکسلور نتکم
بعض مفرحات نسنه یه روح افزا دیرلر زیرا روحه نشاط زاید ویرمکله قوت
روحه مزید و جان اوزرنه جان اولور و کذلک بعض مکدرات نسنه یه جگرکاه
دیرلر که بو دخی کاف عربیه در جگری اکسلدیجی و قان قوریدیجی معناسنه
زیرا انسانک حیات حیوانیه سی خون و جگرله در پس اول خون جگرک اکسلمک
حیاتک انتقاصنه سببدر و بالکلیه یبوست غلبه اتسه مماته مؤدی اولور
نتکم ایام حرارتده بادیه لر قلبنده واقع اولور حتی دهاننده اصلا اثر لعاب
قلمیوب زبانی تخته پاره یه دونر نتکم الفات اربعه ده طریق حجده
قرب علیده معرکه غرب واقع اولوب بو فقره دخی معنای مذکوردن
مذاق حاصل اولدی و آخر نیجه رفقا و غیر چشمه حیاتدن فیض مند اولمیوب
اول حرارتله تنور آتشین ریکستانده یاتوب شمع وجودی سوینده دیلر

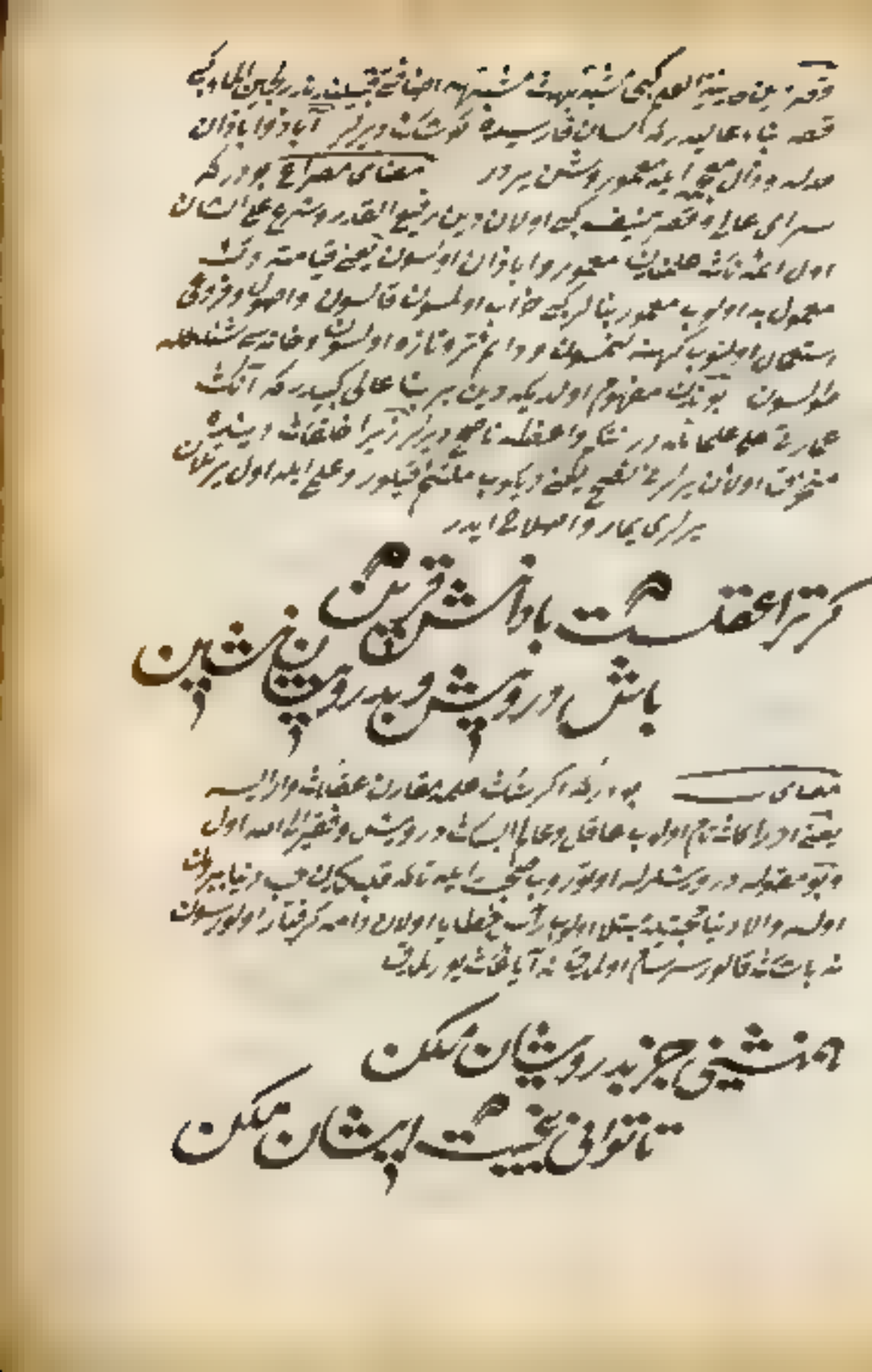

چون ترا ناجنس آید در نظر
ای پسر چون باد از وی در گذر

معنای بیت — بودر که ای پسر چون ناجنس سنک نظرکه وقار شوکه کله
و آنی بر طریقه کوره سن سن آندن و آنک یاننده یل کبی کج و سرعتله حرکت
ایله و اکا التفات ایتمه زیرا نظر و التفات و صحبت و محادثه یه سزا دکلدر
بلکه نخوتندن سکا اثر ساری اولور و آیینه خاطرک اندن کدر بولور
و بونده فر من المجذوم فرارک من الاسد سرینه اشارت واردر که
کویا ناجنس مرض هائله مبتلی کبیدر که انک صحبتندن تحذیر اولنمشدر
فافهم جدا

وقصر دین حدیثة العلم کبی مشبه بهدت مشبهه اضافتی قبیلندندر لجین الماء کبی
قصر بناء عالیه در که لسان فارسیده کوشک دیرلر آباد و آبادان
مدله و ذال معجمه ایله معمور و روشن یردر معنای مصراع بودر که
سرای عالی و قصر منیف کبی اولان دین رفیع القدر و شرع علی الشان
اول ائمه نک علمندن معمور و آبادان اولسون یعنی قیامته دک
معمول به اولوب معمور بنالر کبی خراب اولمسون قالسون و اصول و فروعی
استعمال اولنوب کهنه لنمسون و دائم تر و تازه اولسون و خانه سی شنلکله
طولسون بوندن مفهوم اولدیکه دین بر بنا عالی کبیدر که آنک
عمارتی علم علمانه در نتکم واعظه ناصح دیرلر زیرا خلقک دینده
منخرق اولان یرلرینی نصح یعنی دیکوب ملتئم قیلور و علم ایله اول یرلرن
یرلری یمار و اصلاح ایدر

گر ترا عقلست با دانش قرین
باش درویش و بدرویشان نشین

معنای بیت — بودر که اگر سنک علمه مقارن عقلک وار ایسه
یعنی احرار اکا تام اولوب عاقل و عالم ایسک درویش و فقیر الی الله اول
و بو مقوله درویشلرله اوتوروب صحبت ایله تا که قلبکدن حب دنیا بیرون
اولسه و الا دنیا محبتیله مبتلا اولوب راس خطایا اولان دامه گرفتار اولورسون
نه باشک قالور سرسام اولمدق نه آیاغک یورلمدق

همنشینی جز بدرویشان مکن
تا توانی غیبت ایشان مکن

معنای آیه ... بود در آنکه درویشان غیر کامل به اهمیت نماز جمعه
معتاد جبلت و به او تو به طور اجبار حق پیوسته و درویشان غیر کامل
عادل اگر نماز جمعه را به طور اجبار آنرا ترک نمی کنند اهل اجبار
بلکه از ترس لزوم به آن آنرا ترک نمی کنند غیر از درویشان کامل
بلکه از ترس لزوم به آن آنرا ترک نمی کنند غیر از درویشان کامل
بلکه از ترس لزوم به آن آنرا ترک نمی کنند غیر از درویشان کامل

حب دنیا در درویشان کامل نیست
دوستی آنان سزای لعنت است

حب دنیا غیر کامل انسان نسبت به خیلی از امور دنیا مانند میلی در
اعضاء درویشان نسبت به حب اجمالی محبت متصل زیرا زیرا اعضاء متصل
ظاهری و در درویشان متصل باطنی و اورد در واکثر اوقات هر کدام هر سه
محبت حب طبیعی هر زیرا زیرا نیل اعضا چون هر ... طبیعی
که به اختیار در مقام و معتاد اگرچه ترکیه متصل شاید سزا
لایق معتاد حب دار البقاء در اعضاء شوال بستانه و هر اگر که آنجا به
ارض ستر ابیه و دار البقاء به جنت و نباید به عند العرب معلوم اولان
وجهله نعوذ بالله و آلاجنت به و نباید بستانه نباید میانند بوان بعید از
و تکوار که جمع و نوع مشتمل اوله سعر و استار معتاد شاید اولند
جن و جنان و لجنان و جنه و تجنان کبیر لعنت و لعن بدعا در
و رحمت مقتضا ابعاد و علی سبیل سخط طرد در منطقی العاقبه اولند
ابو جهل و ابلیس و دجال و امثاله و کافر و ظالم و مخالف جائز در
عاجز سنه اسکات اسکات کر کر در عاقبه حقیقی لعنت و اجمعین مقصود
مشتمل اوله و خصوصا اهل ایمانه اولان لعنت در رحمه ابرار و ان اسقاط
معتاد نه محمول در من احتکر فهو ملعون کبیر

معنای آیه

معنای آیه ... بود در آنکه درویشان حقیقه و فقرا بالله به حب ایمان
مفتاح جنت در و اندوه و دشمنان اولان لایق لعنت در کرت لعنت حق و کرت
غیری زیرا الله تعالی لعنت ایتدیکنه ملائکه و اهل ایمان حق لعنت ایدر
و بو را و ایچون بحث واردر اولکیسی بود رکه مفتاح جنت نصه کلمه
شهادت در بوقه حب درویشان و عدد جواب بود رکه حب درویشان
اعضاء بدن مفتاح اولمقله مفتاح پرینه و صنع اولدیغی میچون موجب
ایمانه در او تورکی سوالات محض اجابه ایمانه در او تورکی بعض جوابات
ایتمکنه محض کفر در خصوصا که بعض اولان مؤمن کامل اولد درویش
حقیقی کبی بالعکسه تارک دنیا و مقبل علی المولی در و ایکنجی بحث
بود رکه سنه ای لعنت اولمقدن نفس لعنت لازم و لعنه جواب
بود رکه گرچه جواز له ضمانه میانند فرق وار در و لکن بالعکسه ترک
ستر و عدد بود راوند رکه بعض ایله لعنت ایتمه یدر سائر کی
انکه ذکر یله تلویث ایتمیه لم دیو طاوس ایمان و اکثر اهل ایمان شارحه
اقتدا ایدوب اما و اما اشاره لعن ایتمه یدر زیرا بیزه لعنت اولنمیش
ظلم و فسق ظاهر اولمه بنا منع بنه مجهول العاقبه در مقطوع العاقبه اولند
قطعا لعنت اولنور و او مقبوله لعنه و ثواب ایچی بولنور زیرا حقنده
اعداسنه معاد اولمق اشاره یدر ظلم درویشانه خبر دعا ایتمه حقنده اجابه
سوالی بلکه ثمره کسیدر

پوشش گرو درویش غیر از دلیق نیست
در پی کام و هوای خلق نیست

معنای آیه ... بود در آنکه درویشلرک اورتسی و لباسی جامه و عبا دلیغی
و کلمه زیرا طریق خفه و فقاه بسه و لباسی مقتضا سی بود رکه بالکی درویش
اوله و لکن درویش طعام لذیذ و لذت و چاشنی سیه آز و حظ
و بو غازی هوای و شهوانی عدد بلکه غذا سنه سر کی ایله قناعت ایدر

و نفع لذیذ بولسه حق انتقاد اینمز و نصیحت و طبیعت آخرنه کوزلر بلکه جمله دن
خانه اولور و بالجمله درویش اودرکه لباس ایله اکتفا ایدیوب اخلاق عالیه
مراد ایدر و هواسی آرزوسی الماز یعنی اندن خرقه پوش اولدیغنه طعن
و تشنیع ایدرلر هو آنکه مراد ایدرکه نه بو الماز و نه بو الماز و نه بو لعن یعنی بلکه
لباس و غذاده قناعت ایده اخلاقده ایدر و اندن صوکره ایده فائده جمیله
بولور و عیش و عشرت و زینت آخرنه آیقور

مرد تا نشهد بفرق نفس پای
ره نجاید بدرگاه خدای

فرق عربیدر بولمق و آیرمق معناسنه وسط رأسه یعنی بیه یه فرق ایدیلر
زیرا چاک بولندیغی برورادن مراد بولور یکی کاف عربیدن ضمیمه
قندیلر دیکدرکه حرف استفهام معناسنه مضمر اولان استحاردن در یعنی قندیل
سلاری دیکدر و درگاه لغتده پیشو بر بیده در زیرا درپیشو و گاه کاف یکی زائده
مکان بیندیر مشترکدر بورادن مراد سلاندر و پیشو بر بنا مراد پیشو بانه
کندیلر و آستانه یعنی آستانه ایله تعبیر ایدرلر و بو تعبیر لرلا جل التفاخم بطریق
التمثیل و الاطلاق تعابیرندن پیشو سی و اشکی الماز

معناسی

بو درکه عادتا کاه اولوب بو لفظ دیه آیاق قومیه یعنی معناسنه در و معنا
قیلمه یه حق پیوسته و استکفه قندیل بولور یعنی نفس حیوانیه اراذل
چقوبه تعلقات نامناسبه و زوال بولمدیچه همت و صول و درگاهنه دخول میسر
اولماز لنکه ابو یزید بسطامی یه خطاب غیبی وارد اولوب دیلدیکه
دع نفسک و تعال یعنی علایق نفسیه دن خلی اینمک بوندن صوکره الماز یکه
آخر اوناسی وارجاسی تعلقاتدن تزکیه و تطهیر ایده اولور آیو مرتبه
ایسه اهل قلبه حاصل در زیرا نفسی غالبا فنا بولمق قطعی زیاده دشوار در

فاعتبروا یا

هر که او ترک تن آسانی کند
پس خلاف نفس سلطانی کند

معناسی

بو درکه هر کمکه بدنلک قولایغنی ترک ایده یعنی تعلقاتنی
اوزره کفایه یه واکتفا ایده و بیهوده و لغو و شر به و مناهیه مشترک
اولمیه پس اول کمسه خلاف نفس اوزره سلطانلق ایدر زیرا مقتضای
نفس و میلی اوزره کیدر سه زمام امر نفس اللهده اولوب اکا حکومت
ایدیر مز و سر بر قلبه کچه بو اوتورر و قوای سائره سنه آلمش و سلطان
اوزره مستولی اولمش کبی اولور آیدی اقلیم وجوده سلطان اولوب
تخت ولی نعمتی استرسکز خلاف نفس و تابعلری اوزره اول
و هوسی و شهوتلری ازاله ایده و ارضای نفس مخالفتدن غلبه ایدیلر فاعتبروا یا

کر عمارت را بری بر اسمان
عاقبت زیر زمین کردی نهان

معناسی

بو درکه اکر عمارتی آسمان اوزره ایده حسن بنا و اتقان
صرف یله و تمام اتمش اولسه نهایه عاقبت بر آکنده و خراب و ویران
اولورسن یعنی بر روز مشیت الهی اولمغه مینکسموا تدمیر ایتمز و آخر بر
الته مدفون اولورسن و علوی دن سفلیه چوشرسن پس بویله طاعه
یکسان اولمه رغبتی اتیاد ایلکه و فکر ایتمکه که اولوب اسراف
مال ایدرسن و آخرتی محاسبه یه کلورسن

کر چو رستم شوکت و زورت بود
جای چون بهرام در کورت بود

معنای بیت — بود در که اگر تیغ رستم داستان را بکف شوکت و زور و فتوت او به عاقبت بهرام گور که بر گردن کوه دماوند او پنجه و تهمتن داستان او بر یک زبر افعی اژدهای کله دار زور و زور و شوکت که با همه جا صید گور اندر کمند صید ابد و به گور و بیشه فغفور دماوند اندر و رستم و بهرام او ملک خاقان و بر فرق بنا و علی خدا غرور و عفلت قوی و بی خبر و افتقار له همه متوجه و اهمال صاحب ابد همه فنای او ملک گردد

کنون بخور و بمانی پایدار
آخرت بایدشدن در بطن غار

کنون او او پادشاه و دیگر — معنای بیت — بود در که اگر بخور و بی پای دار قیاس تبعه خوش زمان سلطنت سود و بد دنیا طلب و طمع و سای آخرت معنا و بی همه قبر و قرنها او ملک و بی خود او را به یکبار گذاشته پس ظاهر ارض و اگر عاقبت بطلب ارض قرار گاه ابد رسد و صوت ابر نشود به بر زخه طلب عزیز کنار رسن سلم و بر ارض و فا باشه از پاشه صوت او الصدر

ای پسر از آخرت غافل مباش
با متاع این جهان خوش دل مباش

متاع الکلمه تمتع و انتفاع او نور تسته در وقت حباب و بیشه در که قبال عزیز دور ابد اجل بلد که متاع چنان قابل نیز به تحفه آنکه مسیح قصعه ابد عاری نسته از که بیشه لذت پس دنیا و متاع دنیا چنان قابل نیز کنی عالم تحفه به معقول رسید

معنای بیت — بود در که ای پسر آخرین غافل او لذت تحفه دنیا و به مشغول او نوب آخرت او تحفه و تو مباش که متاعیه خوش دل او که تحفه متاع دنیا به مشغول ابد و به آنکه خاطر که خوش او نسوز زیرا خاطر مطمئن او الاجق

نسته الدر

چون شود کز یتیم ناکهان
عرش اکمق در جنبش آمد آن زمان

ناگهان شاه معنی ناگهان ناکاه دیگر عرش حقه عرشی حقه اضافت ابدی تعظیم خاطر قبیله ذوالعرش ده که اضافت کبری زیرا که ذوالعرش او لفظه وصف آیتمات او به استقرار این او قراری کامل در تعالی الله عز و ذات بکه عظمت عمود او لفظ عرشی بنا و بجو ندر زیرا عرش بر جسم لطیف رکه در تبوز رکنی وار دکه هوا یکه رکنات ارا سه در تبوز بیاک بیاض مسافه در جنبش ایر شطه و حرکت معنی

معنای بیت — بود در که چونکه بر یتیم ناکاه اعظیه اول وقت عرش آنهای حرکت طلب یا تحفه انک کریان او لذت این او قراری لرزان او لهر زیرا او عظیم و محل خوف و خطر او پس عرشیه ابکم دور او حرکت وار در بر پیه سر و ر خطر ایقبه در که اکاه بتراز زیر لرزنکم انصار در سعد بن معاذ رضی الله عنه موتنده و انچه اول یا و بر ی انچه بیت طر ایقبه در که اکار تعاش و بر که در تر که در و بوند یک معلوم او لذت به عرش ذوالجباند ر زیرا دار آخرت او لان مسطح کرسیان سقف بر آخرت ایسه جانه موصوفه در خان الله کتا و ان الدار لا الاخرة لهای الحیوان چنین بود مقوله تا و ن ا بجمان حقایقه چه بلد نهر

چون یتیمی را کسی بنوا کند
عالمی اندر تشویش کند

معنای بیت — بود در که بر یتیم بی نوا ایبه چنین ظلم ابد بنا اعلیه عالمان اکبه نا بود در که او لان عالم از انت تا بر بنا و بنا ایبه کو معان حقیقه القاید و به عالم تعلیقا و انشد بنا ید زیرا بنی او لعلوم تعلیم بنا ر معاب ایت مشه در زیرا نفس در عالم ایت بنا و ظلم ایشه در عنصر بی عالی ظلم مو لان جبه نا سر اعبر کی

تمام شد

چیست مردی ای پسر نیکو بدان
اولا ترسیدن از حق در نهان

معنای بیت بودر که ای پسر ارکک ندر کوکچک بیل
و بر خوش فهم ایت اولا الله تعالیدن کزلیده خوف ایتمکدر نهانسنده
معصیتدن حذر ایلمکدر زیرا خلق مطلع دکلدر ایسه خالق مطلعدر
که عالم الغیب والشهادة در پس مراقبه اهلی اولان کمسه اطلاع
حقی استحضار و جلال و هیبتی مشاهده ایدوب نهانی آشکاره سی کبی جنایتدن
مصون اولور

عذر خواهد مرد پیش از معصیت
باشدش طاعات بیش از معصیت

معنای بیت بودر که مرد معنوی و اهل فتوت اودر که معصیتدن
مقدم عذر خواه اولور یعنی معصیت بولنمدین باطننده صفت ندامت
واردر که ماضی و مستقبلی بر یره کتوروب حقه رجوع دائم اوزره اولور
و بو معنی آندن اوتوری در که الله تعالی قضاسنی تنفیذ ایتمک مراد ایتسه
ذوی العقولک عقولنی سلب ایدر و اول اثناده عبددن ناچار بر ناسزا
نسنه صادر اولور مع هذا عن اصلنده عن عمد اویله ایشده بولنمغی خاطرنه
کتورمز و لکن بشریت حبیله صادر اولور پس مؤمن صادق بو معنایه عارف
اولدیغندن اول نسنه وقوعندن اول حقه رجوع و کذلک مردمیدن حقک
بر صفتی هی اولدر که آنک طاعاتی معصیتدن زیاده اولور زیرا معاصی یه
احاد دیرلر که و جزا ماسیئه سیئه مثلها و فضیحه یرینه بر یازیلور طاعتک

ایسه

ایسه یرینه ادنی الامر اون یازیلور بو معنادن اثرده کلور که ویل لمن
غلبت آحاده علی حسناته یعنی وای اول آدمه که معاصیسی حسناتنه غالب
کلدی پس مرد حقیقی ده سیئات حسناتدن زیاده اولماز بلکه حسناتی سیئاتدن
زیاده اولور که انکله آخرتده نجات بولور زیرا حسنات چوغ اولنجه کفه سی
کفه سیئات اوزرنه راجح کلور

آنکه کار نیک مردان میکند
با ضعیفان لطف و احسان میکند

معنای بیت بودر که اول کمسه که مردان نیک ایشنی ایشلر و انلرک
یولنه کیدر ضعفا و فقرایه لطف و احسان ایدر زیرا بو معامله حسنه انلرک
خصال ممدوحه لرندندر و اخلاق اخیاره متابعت ایتمک سبب سعادت
و باعث نجات و بادی رفعت درجاتدر فافهم

هر که او باشد ز مردان خدا
باشد اندر تنگ دستی از سخا

معنای بیت بودر که اول کمسه که راه حقک مردلرندن و کرچک
ارلرندن در طارلق حالنده بله سخاوه اولور فکیف وسعت حالنده
و اول معنایه ایثار دیرلر نتکم قرآنده کلور و یؤثرون علی انفسهم ولو
کان بهم خصاصة

ای پسر در صحبت مردان درآی
تا نظرها یابی از فضل خدای

معنای بیت — بود آنکه ای پسر صفات مذکور را دارد متصف مرو از راه
و حق از راه نیابت صحبت اهل و مجالست نه اخوان ناقه تفضل خدا و نه نظر
بولد سین

می بجوید مرد انصاف از کسی
کز رسد جور و جفا با او بسی

معنای بیت — بود آنکه مرد منصف ای او را که هیچ برنامه من انصاف
و عدالت استمرار کرد اگر اتفاق جور و جفا کثیر از پیشرو به او یعنی هر قدر که آن
جور و جفا چاشنه و غلبه و اتفاق کند او را به شرط نباید بخاطر اتفاق الهی برگشت
و بصبر و داد خواه او را ملازم باشد و احسن الی من اساء الیک موجبه
عفو او بدر داشته باشد یعنی اولیای صفات مخصوصه سنه ندر

فقر می دانی چه باشد ای پسر
با تو گویم گر ندانی زان خبر

معنای بیت — بود آنکه ای پسر فقر می دانی چه باشد یعنی
صوفیه او فقر را به کار نه معنا به و حقیقتی ندر و فقیر حقیقی بدین معلوم او را
علامتی ندر سکاسو به بین اگر اند ای خبر طو تمر سن یعنی بوانه علیه اگر سکا
بر عارف از اخبار اتمد بیه بوقوله فقر الفخر طوت تا که سمعه آل اسن
و ندا بده و کف بلند سن

گرچه باشد نی نوا در زیر و دلق
خوشتر آن مفلس نماید پیش خلق

بی نوا بی غنا و بمعنی دلق خرقه و لباس کهنه و درویش فقیر خرقه سه
معنای بیت — بود آنکه گرچه فقیر درویش خرقه سه اندوه نان و با اضطراب
و ضرورت او به تهیه ابزار پوشیدنی خلق او کند نه کسی یک منعم و دولتمند کو ستر و حالتی نیکو
دیده بود که به اخلاق انجمن و ضرورتی دار در چو زبانه انتظار نجا و لو بعنی سوزکنور اگر

گر سنه باشد دم سیری زند
دوستی با دشمن خود کند

گر سنه علامت صفتی و رابطه سکو نوب اگر سه به آخر صفت جایز کیه سه می طلوانا قدر
زنده او رمق صفت ضربه که معنای بیت — بود آنکه فقیر حقیقی او را که
آخر او لو یعنی آو ایکی طو صفت ده او را روزی اتفاق او لو یعنی اضطرار ایدر او را به
معامله ایدر و صفت دنیه فقیر به حالتی عارض ایتمز و اگر نه فقر حقیقی ایدی او را ترک کندی
و دشمنا نه دوستلق ایدر

گرچه باشد لاغر و زار و ضعیف
وقت طاعت هم بنا آرد حریف

لاغر آرقه در که استه و باغرسز در زار ایلیج نالان کیه ضعیف یار و مصاحب
و رفیق — معنای بیت — بود آنکه فقیر حقیقی هر قدر آرق و ناخوش
و ضعیف الوجود اولسه و بنه طاعت و عبادت وقتنده یار و مصاحب اولور
و ملازم و قضیه بولدی شیئی کری ملازم و توانا و صحیح الوجود اولنلره برابر حرکت ایدر
و عمله و بولنور

چون دل پر دارد و دست تهی
در ترازو می نماید فربهی

تا کی کسر بوبه پوشش مثل پوشش الطویه تا کی دست دیر از تقصیر معاشر تراز و عبیده
میزان کبی خرما ی وه باز نده در خزبه اولنده خا مقتوحه و آخر نده با ا موحده
نکث سر ی و با ب کنده ایله سمز در که عرب سمان دیر معاشی
بود رکه چونکه تقصیر طولو کوکل و پوشش ال طلو تر یعنی الی پوشش ایسه وقتی کوکلی
غیدر تراز و ده یعنی وزنده سمز کور پنور یعنی انجق چکر زیرا اله آلی بوالنه
نظر ایدر طولو ا ره و کل پس فنی اظهار طن الله تقیل الوزن اولق لازم
کلور زیرا قلبی قاعده نا ی در تقیر ایسه بو یه و کلدر بکه اظهار غنا
ایتمیه تقیل الوزندر زیرا قلبی قاعده پر در

ای پسر خود را بده رویش سپار
تا نگهدارت بود پروردگار

سپار کسر سین و با و عجمیه امر حاضر در اصمعی ملق و طاپشر مق معاشی نگهدار
صفلا نگی و بکلیج در پروردگار مرتبه معاشیه در که مبالغه افاده ایدر
معاشی بود رکه ای پسر کنده یکه در ویشده و فقرا یا ب
اولیه سپارشی ایله و طاپشر و اندرکشه دائر اولزنده و خدمتنده و صحبتنده
اول تا که پروردگار ک یعنی ربک سنک حافظک اولیه بحق بلایا و آفاتدن
مصون و صحت و عافیته مقرون ایلیه

با فقیران هر که همدم میشود
در سرای خلد محرم میشود

سرای با دال مهمله کسر اولور قدری دائره لره و اولره دیرلر
سرای خلد جنت در زیرا کون و فساد عارض اولمیوب دار و نه مشتمل

اولیی

اولنه یعنی اشبو نه حالت اولاسه اولسون زنهار با قیدر معاشی
بود رکه هر کمکه فقرا حقیقیه یه همدم و مصاحب اولیه سرای مخلد اولان
بنه اندره دنیا وه دکیلی محروم و درجه لرنده مساوی اولور زیرا مناسبت مخصوصه
جنتی جنت جذب ایدر و با خود محروم ایلدی اولورسا یر در ویشان و خواص
درگاه رحمان کبی

اتباه از غفلت کوید

از خدای خویشتن غافل مباش
غافلانه در ره باطل مباش

معاشی بود رکه کندی خدا کدن غافل اولمه یعنی غیره مشغول
اولا جقکه اکا مشغول اول زیرا غیر فانی و حق باقیدر پس باقی بی فانی
اوزرنه اختیار ایده حکما تمه و فاضله مناسب اولور وجه اوزره یعنی
غافل کبی راه باطله یعنی راه شیطانده و هاسوا ده و خلاف شرعده اولمه

جای گریه است این جهان در وی مخند
چشم عبرت برکشا و لب به بند

معاشی بود رکه بو دار دنیا غافلق بر بده رنجا و علا یا
کوملمه یعنی دار ابتلا وه خندان اولق اولماز پس اندن کوملمك سودا سنه
دوشمه زیرا آنده مجنونا اولان کولر یوخسه عاقل کوملمز انکچون دیرلر که جهان
بی غم اولان آدم اولماز و عبرت کوزیله اچیلمه احوال عالمه دقت اولان تفرات
وقضا یای مختلفه یه نظر ایده نا که متعظا اولیه سن و بنده قبول ایده سن
وطوا عکم بفعله یعنی واجب اولان یوزی عبرت بنه اولورسی آچیوب و اغزی قپالیوب
مهر سکوت اورمق کرکدر زیرا دم سکار در که بنه زنهار سکوت و صلازمه ایلیوب
و دم آرد اولمشدر که سوزه آلان بنه خطا ایلیه پس دنیا و آخرت وه چکان

ترجمه ترک اکثری دل او جنبد ندر

هیچ مور از حرص هرسوئی مرو
پند ناصح را بگوش جان شنو

معنای بیت — بود در که قرچه کبی حرص مکان حرص جا کمه و پیچ بود کرمه
زبر احرص صفت مذمومه در کرک از قدما کان و کرک و غیری بچان زبر احرص حمله
مقدر دان زیاده او لماز و دیگر در که الحریص محروم و سن اگر بو
خصوصیه و اگر غیر بده نامحدود اعظائ پنده و نصیحتنی جاغو لا غبنه ایشت
و دکله بو فقره سمع ظاهر که اکثنا ایمه زبرا پنده ان لک فقه تاثیر
ایمه بخه مقتضا سیاه عمل حاصل اولما زشی او لما قبده و

ای پسر کودک نه بازی میکنم
کار با شیطان چه بازی میکنم

بازی با او موجب ایه
او یونه انبار مقتضا
و تقضیه ان ایه او زنه قدر
شریه بخه

معنای بیت — بود در که ای پسر نابالغ و نه بخیر او غلان و کلین
بازی ایمه یعنی اوشبو فعل کبی او یونه مبنی و شغل حقیر ایله اشتغال ایده چاک ایش
طوتمه لر بود لعب اهل اولمه و شیطان اورتا قلنی ایله ایش ایمه یعنی
شیطانلغ ایشدر که فعل شنیعه رمه و آن کار خیر کی اوف و بوا بطال ایده در پس
هر ایشکه مسمه ایله مباشرت ایله و ضرورت اولمه بخه صول الکلیه طعام
یمه و غرض و نیاز یکون ایشی طوتمه و ریا و امثالدن حذر ایله ایشته
کار عقلا و اهل تقوی بود ر

نفس بد را در نه یاری مده
عمر بر باد از تبه کاری مده

معنای بیت

معنای بیت — بود در که نفس بد کناه ایکمکده یار دم و بر مه یعنی معصیته
همراهی نفسه مساعده و متابعت ایمه و بد کارلق بولرنده عمر کی باد اوزره
و بر مه و بوقی بر و همراه و یار ایمه اوف ایمه کی حاصل سئوال مکه که کناه اشکمکده
نفس امار ه یه معاون اولور و او لباده اکا مساعده قیلور بو حاله بد کارلقی
حیف این عمر نی بر باد و اسراف و اضاعت ایدر و قیامنده مسئول اولور
پس کرکدر که نفس و شیطانه مساعده ایتمیوب و قتنی محافظه ایله تا عدم

هر کجا تهمت بود آنجا مرو
راه حق را همچنانین گم مکن

معنای بیت — بود در که هر قنده که تهمت اوله اورایه کمه و موضع تهمته
بولنمه زیرا اوراده اولمق در که الفعل موضع التهم الی صل خلق اوله تهمته
برنسنه حواله سبکمکده سوء ظنه باعث اولماجق بر ده ایشته بولنمه
بکرکدر او ض دین و کرک او ض و نیاز و راه حقه ایکی کمه یعنی ایکی بولده
افتاده و طیران و تردد و تحیر اوزره کیدر سن ضی طریق حقه علی العمی کمه
بلکه بر مرشد کامل رهنما ایده و با هر موضع قدم ایده و کمکده بر عالمه و مرشد کامل
آیاق باصمق تا که وقته دین و ایمانی خلاص اولوب منزله طوغری وارسن

ومقام معینکه ابرو سن

دو شمانی داری از راه امین مباش
زیر سقفی ستون سست مکن مباش

معنای بیت — بود در که اکر دو شمانی طوتر سکز یعنی دو شمانلغ و خصمانلغ
وارایسه اندن بعید و لالی اولمه زیرا دو شمانلغ حذر لازم در ایمدی
در کسز سقف اتنده او تورمه و سست کون اولمه و او یله تحویف بر اوه ساکن
اولمقدن بخه حذر ایدر سکز اوزره حواله اولان دو شمانلغ و حی حذر

اوزرینه اول و آنکا قریب اولمه الا هلاک مقرردر

در ره فسق و هوی مرکب متاز
خویشتن را مسخره شیطان مساز

معنی بیت بودر که فسق و هوی یولنده مرکب چاپمه یعنی اسب
نفسکی اویوله سورمه بلکه امساک عنان ایله زیرا غایتی حفره هلاکه وقوعدر
کندیکی شیطان مسخره سی دوزمه یعنی برایش اشلمه که انکله مسخره شیطان
رجیم اولورسن بلکه بر کار طوت که سندن تهیب ایلسون و یانکه قریب اولمغه
قادر اولمسون نتکم عارفک نور معرفتندن فرار ایدر و محترق اولمقدن
خوف ایدر شهاب آسمانلرندن فرار و حذر ایتدیکی کبی قاهم

چون سفر در پیش داری زاد گیر
عمر خود را هم سراسر باد گیر

معنی بیت بودر که چونکه اوکلنده سفر آخرت طوترسن که اول
یوله کتسک کرکدر آزق طوت یعنی علم و عمل و حالدن لوازمله سلوک ایله
تهی کتمه زیرا هر یوله حالنه کوره ایسته بزک و ساز کرکدر و بونکله بله
کندی عمریکی وقت حیاتکی باشدن باشه یعنی من الاول الی الآخر باد طوت
یعنی یل کبی نسنه در که تیز کلور کچر و اوچار قوش سایه سی و اقار صو
کبی در که قرار ایتمز و سرعتله کذر ایدر پس آکا طیانمه و مغرور اولمه
و طول امل قو و الا بر کون اجل ییلی اوزر که اسد و کنی کورورسن و اضاعت
اوقات و اسراف نقد عمر ایتدوکنه نادم اولورسن همان خدمت حقده
اول نه طورورسن

ای پسر اندیشه از اغلال کن
نفس بد را بالکد پامال کن

معنی بیت

معنی بیت بودر که ای پسر دوزخده مجرمارک بیونلرینه کچوردکلری
آتشین حلقه لردن و زنجیرلردن اندیشه ایله یعنی فکر ایدوب اسباب موذیه
سندن حذر ایله زیرا بو راده دمردن حلقه یه طاقت کتورمزسن اوراده
آتش سوزاندن طوقه نیجه طاقت کتورورسن و نفس بدی دیمه ایله
پایمال ایله یعنی مجاهده ایله شویله تأدیب ایله کور خوار و حقیر اولسون و قرنجه
کبی ازلسون زیرا سن انی عزیز طوترسن آخر اول سنی ذلیل ایدر و دوزخ
نفسدن عبارت نسنه در همان باب هوی و هوسی سد ایدرسک باب دوزخی
دخی سد ایتمش اولورسن و عذابدن نجات بولورسن

از عذاب حق یکی اندیشه کن
تا نسوزی سازکاری پیشه کن

معنی بیت بودر که عذاب حقدن بر اندیشه ایله یعنی تفکر ایدوب
اندن خوف ایله که نار آخرت نار دنیا کبی دکلدر بلکه نار دنیا نار آخرتدن
یتمش حصه دن بر حصه در تا نار دوزخه یانمیه سن یعنی یانمقدن اوتوری
سازکارینی پیشه و صنعت ایله و دائم راه آخرتک یراغنی دور و لوازمنی
مهیا ایله زیرا بو رادن اورایه بی زاد و تهی دست کیدنلر آخر معذب
اولورلر شول معنادنکه عمرلری بطالتده کچمش و نقد وقتلری هوایه کیدوب
اوچمشدر

جمله را چون هست بر دوزخ گذر
جای شادی نیست با چندین خطر

معنی بیت بودر که چونکه جمله عوام و خواص ایچون جهنم اوزرینه
مرور و عبور وار در نتکم قرآنده کلور و ان منکم الا واردها پس بو قدر
خطرلر و موقفلر و هولناک برزخلر وار ایکن بو محل بونک ایله جای
سرور دکلدر یعنی بو وارالر آغلیه جق یرلردر یوخسه کولمه جک دکل

اتشی در پیش داری ای فقیر
هیچ خوفت نیست از نار سعیر

معنای بیت — بود در که او زر بنا کند ایمنی که در سنگ ایمنی
بود مقوله نار الله الموقده و آن اصل خوفناک بود در نه جزء خوف علی پس اگر سن
انگشت حقیقتی ادراک ایمنی اول باری سوزند در نور عمل و نور معرفت
پیدا ایمنی درک زیرا اول و قطعه جهنم دلسه گرگ که جزء با مؤمن خان
نور گرگ اطف الهی

عقبه در راه است و بار سنگین بس گران
نگذرد بار سنگی دیگران

معنای بیت — بود در که بود عقبه دار در وسط که بود گذرنده بزیاده
آغز در و غیر بدرگ سعیی ایمنی اول بود خوف اول بود خوف آن گرگ زیرا هوس
گذرنده بود گذرنده و در پس بود کلی تخفیف ایمنی گور تا که آسان گذر
ایمنی سن و آلا این سنگ بود گناه چگونه

داری اندر پیش روز رستخیز
وز خجالت نیست امکان گریز

معنای بیت — بود در که او گذرنده قیامت گوئی خطر است که بعد الموت
حیات تازه بود بعد قبر گذران قیام انسان گرگ در و اول گوینده خدا گذرنده فراز امکان
بود قدر انگیختن خلق اول گوین محصور وحی خدا او بحق این المفرد لیس لر
گرگ در

پست کن هین ز نار بگذر از میان
تا شوی هم از جمله اسلامیان

ست ضمیر کاف در طیبه بحق صور بندر در که گوید جنه لو و گوید حق منقوش او لور
ز نار نفس ار و و بگذر بس میا نرنده بحق بیا نرنده او لان نفس در گناه آن قاموس
و نفحه الله ده گلور که ز نار کافر زاده مخصوص بر فوت قدر حق بر مسلمان آن
فوت نفس شریعت آنگاه گفرند حکم ایدر او آن ایکی بر ده و دیگی او لور
گشاد فوت نور ز و بگو سیار و نصر انیار مذهب بحق در بر انتهای
و معرب الصفه ده گلور که عن ربه ز نار گرگ فرزند بود در که عیار کس عین بگو ایمنی
علامت اهل ذمتدر و ز نار گو سگاه و انار گرگ امت بگذر انتهای پس
قاموس نفس ار و بیدو گاه اهل ذمتگ غیر بدر و تعریف نده گلور که
بر سیمای معمول بیر حق قدر غلیظ بر خیاط در که وسط شده او لنور
گشیو و بیدگاه بگ غیر بدر انتهای یعنی گشیو ضمیر بر خیاط غلیظ در که
ذمی آیا فوق الثیاب و دون الزنار شده ایدر گشتی دن معبد در

معنای بیت — بود در که معبود اتخاذ ایده و گناه صنع گفتیو
گیر ایده و وسط نده تعلق جاسوی ز نار نه آیچ و جوز نا که جمله اسلامیان
او لاسن یعنی گر چه صورتا مسلمان سن و لیکن حقیقتده صنع پرست و ز نار
بند او لده جمله اسلام حقیقی او لماز سن ز یرا کلام حقیقت اسلامی بو لمقدر
اسلام ابراهیمی بگه کی خان اسلمت لرب العالمین بو جمله صورت
اسلامی و کمال مقلد و اهل رسم بگه بو نذرت اکثر نگ اسلامی عاریه در
و بو راسه بر تحقیق بر در گاه سلامتله مرور ایتمک اسباب نه تشبث ایده

نفس را گر باز داری از هوا
دین و دنیا حاجتت گردد روا